

VASÁR NAP

Ára 20 fillér

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Ó-utca 10. szám.
Telefonszámok: T. 242—49. T. 233—82.

LAPVEZÉR:
MESKÓ PÁL.

FŐMUNKATÁRS:
PERLAKY GYÖRGY.

Előfizetési árak: Egész évre 8 P.
Félévre 4 P. Negyedévre 2. P.
Egyes szám ára 20 fillér.

Budapest, 1928.

IX. évfolyam, 28. szám.

Vasárnap, július 8.

A magyar kenyér ünnepe.

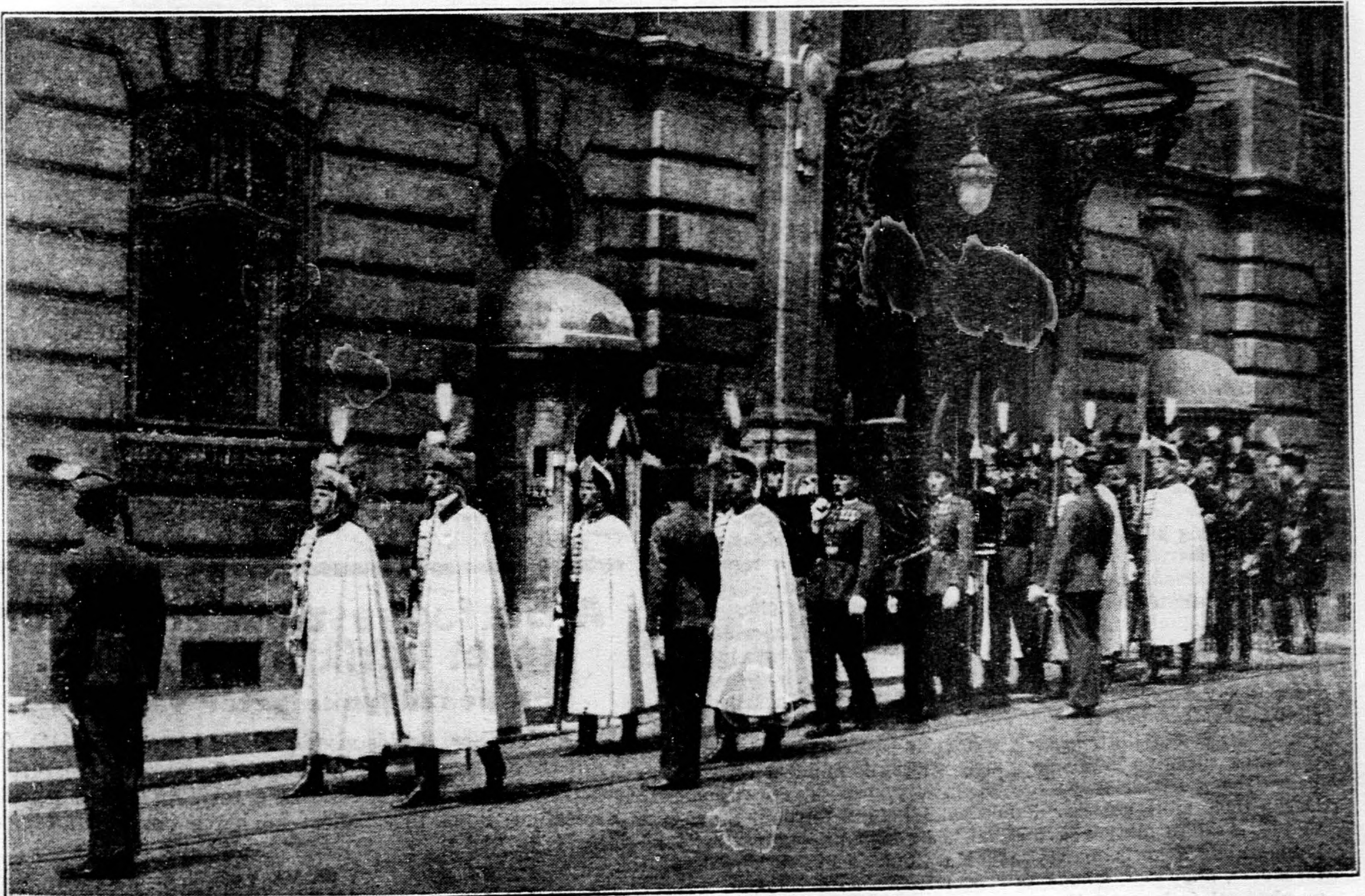
Írta: Szekeres László dr., a Faluszövetség főtitkára.

Kezdődik az aratás, a magyar barázdák nagy ünnepe! Mintha a föld is kigombolná mellét e napokban és megmutatná a gazda minden munkáját s reményét, mely ott sugárzik feléje az ezüsthéjas réten s a verőfényes mezőn a bronzszínű kalászból. Mert sok verejték, sok kemény, inaszakadásig hajtott munka csorgatta az élet kenyérének magvát a föld méhébe, hogy megérve levegye a föld népének válláról azt a gondot, mely napjainkban annyira ránehezedik.

Mert a magyar falu népe gonddal kel és gonddal fek-

szik. Ott ül a gond mellette, amikor pitymalattkor, Isten szabad ege alatt nekivág hűséges társának, a földnek, hogy gyomlálja, ápolja, simogassa, hogy kiteremje a népes család részére a mindennapi kenyeret; de a gond elkíséri végig az utcán, a házba, még a templomba is.

Sokat járom a magyar pusztát, tanyát, a falut, de még sohasem hallottam annyi megtört lelkű magyar gazdát oly lemondóan beszélni, mint most, mert a kis barázdák gondjai ugyancsak megsaporodtak. Amikor a kis templomok Istennel betelt levegőjében el-elnézem az asz-

A Szent Korona és kísérete a királyi vár udvarán.

Az elmúlt héten gyönyörű ünnepély keretében választotta meg az országgyűlés a második koronaört: Károlyi Gyula grófot, majd az új koronaört a királyi várban beiktatták méltóságába. Erre az alkalomra a páncélteremből elhozták a Szent Koronát tartalmazó lepecsételt ládát. Képünk a Szent Korona ünnepélyes átszállításának jelenetét örökíti meg. A csoport végén haladnak Bethlen István gróf miniszterelnök és a többi előkelőségek.

szonyok sercégét, érzem, hogy itt nagyon sok, hatalmas, nagy, erős ima szól az élet kenyeréért, amit azok a kis pántlikaföldek valahogy kinyögnek.

De nehezen is várja az aratás megérkezését a magyar föld népe! Mert sürgeti a szükség s huzza az adósság, amit egész télen magára szedett s fojtogatja, mint a vasabroncs a hordó oldalát. De mégis a magyarság szent lelkével várja, hogy kimehessen a földre vágni az aranyos kalászt, melyből élet fakad.

Valamikor nótás, dalos volt a magyar kenyér ünnepe, még a kasza is muzsikált, amikor dőlt a rend s aki jól vett, az arathatta az életet. Az idén egy kicsit megkésett az aratás. S ha itt-ott fel is sóhajtott már a kasza suhítása, ahány kalász dől le, annyi kérdés, gond s remény, hogy mit hoz a jövő? Mert nagy megcsönkítottságunkat megérzi a magyar ugar, ahol, küzdeni lehet, de megélni már csak nagyon nehezen.

A nagy világégés után a barázda egyre szűkebb, a gond pedig egyre nagyobb lett, mert megsűrűsödünk e megmaradt kis darabon, melyet tépünk, egyre tépünk már izekre, hogy mindenkinek jusson legalább egy barázda. Mert népünk szereti ezt a földet, amely csak a rossz gazdát rugja el magától.

Most népes lesz újra a mező, de hangtalan, néma emberek vágják majd a rendet, hogy odacsorogjon az élet a szükség feneketlen zsákjába.

De mégis úgy érezzük, hogy a magyar mezők nagy ünnepén, tüzes lélek árad szét vetéseink felett, hogy olyan aratása legyen e nemzetnek, mely letörli az arcok gondját s visszaadja a lélek hitét, reményét, dolgozni vágyó készségét már-már elernyedte lényünkbe.

A magyar kenyér hatalmas diadala legyen hát az aratás napja, az életé! Pendüljön meg a kasza, hulljon a rend, hogy győztesek legyünk a magyar kenyér nagy harcában, amely nem más, mint a jobb és szebb magyar jövő!

240 pengő nyugdíjat fog kapni minden mezőgazdasági munkás.

Beszámológyűlés Celldömölkön.

Jánossy Gábor országgyűlési képviselő Péter-Pál napján tartotta beszámolóját Celldömölkön, amelyen Mayer János földmivelésügyi miniszter, Sztranyavszky Sándor belügyi államtitkár és az Egységespártnak több, mint husz képviselőtagja vett részt.

A minisztert és a kíséretében levő politikusokat ünnepiesen fogadták az állomáson, majd a miniszter a községházán küldöttségeket fogadott, utána pedig közebeden vett részt. A közebeden Tarányi Ferenc főispán mondotta az első pohárköszöntőt a kormányzóra. Porkoláb Mihály dr. volt országgyűlési képviselő a minisztert, Rédey István dr. pedig Jánossy Gábort köszöntötte.

Mayer János földmivelésügyi miniszter válaszában hangoztatta, hogy a kormány ismeri azokat a bajokat, amelyekkel a gazdaközönség küzd és a lehetőség határában belül mindent elkövet, hogy elhárítsa azokat az akadályokat, amelyek a termelés elé tornyosulnak. Délután félhárom órakor megkezdődött a Szentháromság-téren a beszámoló gyűlés. Jánossy Gábor méltatta a kormány munkásságát, programját, majd Mayer János földmivelésügyi miniszter szólalt fel. A földbirtokreform pénzügyi megoldásával kapcsolatban azt hangoztatta, hogy az a tőke, amely a gyufaszerződés révén bekerül a közgazdasági életbe, jelentékenyen elősegíti majd a kamat- és hitelviszonyok javulását. Rámutatott, hogy a termésértékesítés terén is nagy feladatok várnak a kormányra, mely e téren is mindent elkövet, hogy legyőzze a nehézségeket. A vízszabályozással és lecsapolással több mint százezer katasztrális holdat tettünk termőföldd, a szikes talajok javításával pedig egymillió katasztrális holdat akar a kormány visszaadni a termelésnek. A kormány törekvése, hogy élet, munka és kenyér legyen az országban. Aki megértéssel és komoly, józan ítéllettel bírálja a kormány működését, annak be kell látnia, hogy a kormányt minden téren a legnagyobb lelkiismeretesség és a nép iránt való szeretet vezeti. Végül bejelentette, hogy a mezőgazdasági munkásság szociális biztosításáról szóló törvényjavaslat elkészült s annak értelmé-

ben minden mezőgazdasági munkás, ha elérte a hatvanöt éves életkort, évi 240 pengő nyugdíjban fog részesülni.

A miniszter beszédét viharos éljenzéssel fogadták. Utána Sztranyavszky Sándor államtitkár mondott beszédet. Rámutatott arra, hogy Bethlen István gróf személye volt az, amely visszaadta a nemzetnek elvesztett hitelét, becsületét és visszavarázsolta a magyar lelkekbe a feltámadás reményét. Hiába minden gáncs s egyesek lelkében a tagadás szelleme, a magyar nép lelkéből a miniszterelnök iránt való bizalmat kiirtani nem fogják soha.

Az államtitkár után Szabó Sándor, Csák Károly, Csontos Imre, Csizmadia András, majd Erdélyi Aladár szólaltak föl, az időszaki politikai kérdésekkel foglalkozva. A választóközönség nagy tetszéssel fogadta a felszólalásokat s végül egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy Bethlen István gróf miniszterelnököt táviratban bizalmáról biztosítja.

Vetésbejárás és díjazás a gyulai tanyákon.

Az elmúlt napokban a gyulai tanyai olvasóköri a Faluszövetség támogatásával érdekes vetésbejárást rendeztek a gyulai tanyai gazdák sárguló buzavetésein. Külön szakemberekből és gazdákból álló bizottság járta össze a hatalmas határt s a legkiválóbb buzavetéssel rendelkező gazdákat díjakkal és oklevelekkel tüntették ki. A vetésbejárás a Faluszövetség képviseletében Radnóti István központi titkár, Tar Gyula gazdasági főtanácsos, a békéscsabai földmívelő iskola igazgatója, Hank Olivér, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara titkára vettek részt, míg a bíráló bizottság többi tagjai Konrád Jenő tanító, a gyulagyürkehelyi Faluszövetség titkára, Szacsavay Tibor tanító, F. Góóg János gyulai városgazda, Metz József, Demkó József, Szikes János, Csöke György és Schieffel József kisgazdák voltak.

A bíráló bizottság kocsikon bejárta Gyula 32.000 holdas határát és a sárguló, pompás buzavetések közül kiválasztották és megállapították a legjobbakat. Az igazán rekordtermést ígérő vetések közül feltűnően kiváltak azok a vetések, amelyeket műtrágyáztak és nemesített vetőmagot használtak. A fáradságos vetésbejárások után a bírálóbizottság a gyulagyürkehelyi tanyai népházban összegyűlt gazdák előtt hirdette ki az eredményt. Az első díjat, egy ezüst zsebórát Illih Mihály kisgazda kapta, a Faluszövetség okleveleit Góg András, Csomós István, Japport József és Fábán János, Gyula város okleveleit Demkó József és M. Kempf József, a Békésmegyei Gazdasági Egyesület okleveleit Exner József és Metz András kapták. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara okleveleit Murvai Ferenc és K. Schlieffer József gazdák kapták. Ezután még a Faluszövetség nagyobb mennyiségű gazdasági szakkönyvet osztott szét az érdemesebb kisgazdák között. Az egybegyűlt gazdák előtt Tar Gyula földmívelő iskolai igazgató és Radnóti István, a Faluszövetség titkára mondtak beszédeket, amelyekben elismerésüket fejezték ki a gyulai gazdák lankadatlan szorgalmáért és a gazdasági munka terén elért eredményért és további kitartásra buzdították őket. A díjak kiosztása után a gyulagyürkehelyi olvasóköri a vendégek tiszteletére társasvacsorát adott, amelyet a tanyai gazdasszonyok magyaros vendégszeretettel készítettek el. A tanyai gazdák tanulságos és értékes ünnepségükről táviratban üdvözlötték Mayer János földmivelésügyi minisztert, a Faluszövetség elnökét.

A borfogyasztási adó eltörlesztését kérik a termelők.

A pénzügyminiszter válasza.

A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete és a Magyar Borkereskedők Országos Egyesülete részéről az elmúlt héten küldöttség kereste föl Bud János pénzügyminisztert, hogy intézkedést kérjen a borfogyasztási adó eltörlése érdekében.

A küldöttséget Kosinszky Viktor, a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének elnöke vezette, aki felhívta a miniszter figyelmét arra a súlyos katasztrófára, amely az ország borgazdaságát azáltal fenyegeti, hogy a várható bővebb termés esetén kiviteli lehetőségek hiányában a borértékesítés súlypontja a belföldi fogyasztásra

esik. Éppen ezért a borfogyasztási adó eltörlésével fokozni kell a belföldi borfogyasztást.

Palugyay Ferenc a borkereskedői érdekeltség képviselőjében rámutatott arra a nagy aránytalanságra, amely a bor ára és a fogyasztási adó között fennáll és felhívta a miniszter figyelmét arra, hogy a magyar bor a külfölddel szemben az ismert okok miatt nem versenyképes.

Bud János pénzügyminiszter a küldöttségnek adott válaszában elismerte, hogy ennek a nehéz kérdésnek megoldásával már több év óta kísérletezik a kormány, de eddig sajnos, eredmény nélkül. A községek és a városok ezekhez a bevételi forrásokhoz szívesen ragaszkodnak és arra az álláspontra helyezkednek, hogy annak érdekében, hogy a borivó közönség olcsóbban jusson borhoz, nem lehet az összességet sem a meglévő községi adók felemelésével, sem pedig új adók bevezetésével sujtani, mert a fogyasztási adó eltörlésével kieső jövedelmek pótlásáról gondoskodni kell. Magáévá teszi azt a felfogást, hogy a hazai borgazdaságnak elsősorban a belföldi fogyasztásra kell építenie, a fogyasztás növelésére azonban más eszközök is állnak rendelkezésre. Így vendéglősiparunknak is más üzleti elveket kellene vallania, mert túl nagy árakkal a fogyasztóközönséget elidegenítik, holott, ha kisebb haszonnal beérnék, a fogyasztás növekednék. Meg kell továbbá állapítani, hogy a kormány már több adónemnél tett bizonyos engedményeket, azonban a fogyasztó ezt az áralakulásban alig veszi észre. Végezetül a pénzügyminiszter a bortermelőket az értékesítés kérdésében való erőteljesebb szervezkedésre hívta fel és annak a nézetének adott kifejezést, hogy a termelésnek a fogyasztás és a kiviteli lehetőségek arányához kell simulnia s ebből a szempontból súlyt kellene helyezni arra, hogy a szőlőművelés céljára csak olyan

A

Magyar Földhitelintézet

Budapest, V., Bálvány-utca 7. szám.

Engedélyez jelzálogkölcsönöket kizárólag földbirtokra, jelenleg 35 éves törlesztésre. A legkisebb feivehető kölcsön 400 dollár (mintegy 2200 pengő). Részletes értesítőt kívánatra postán küld az intézet.

területek vétessenek igénybe, amelyek más célra figyelembe nem jöhetnek. Hivatkozott a pénzügyminiszter e tekintetben a francia rendszerre, ahol Caillaux pénzügyminiszter azokat a gazdálkodókat, akik más célra is alkalmas földjeiken szőlőt műveltek, a normális adó ötszörösével sújtotta.

A pénzügyminiszter a küldöttséget azzal nyugtatta meg, hogy a kérdéssel foglalkozni fog és a földművelésügyi miniszterrel egyetértően arra törekedni, hogy még a szüret előtt valamelyes megfelelő megoldási módot találjanak.

Nyolcosztályu népiskolát kapnak a falvak.

Tíz év alatt válik kötelezővé a nyolcosztályu népiskola felállítása. — Horthy Miklós kormányzó és Klebelsberg Kunó gróf miniszter leiratai.

A magyar népnevelés és népművelés ügye rendkívül fontos állomáshoz jutott el az elmúlt héten. Horthy Miklós kormányzó ugyanis felszólította Klebelsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi minisztert, hogy az elemi iskolai népoktatást fokozatosan terjessze ki nyolc évre és ezzel a mindennapi tankötelezettség korhatárát emelje fel a mai tizenkét évről tizennégy évre. A kormányzó leirata így hangzik:

Kedves Klebelsberg gróf!

Péter és Pál napja ebben a mezőgazdasági országban kettős aratásnak ünnepe. E napon végződnek az iskolák, e napon látja

egész évi munkájának külső eredményét a magyar tanuló s e napon vágva a rendekbe kaszáját a föld népe, e napon kezdi meg aratását a magyar gazda. Ezen a művelődési és a mezőgazdasági gondolatnak összefonódását jelképező napon örömmel állapítom meg, hogy a mezőgazdasági népesség érdekeit szolgáló népiskolák létesítéséről és fenntartásáról szóló 1926. évi VII. törvénycikk megvalósításához fűzött remények teljes mértékben beváltak, mert e törvény alapján a magyar adófizető páratlan erőfeszítésre tamaskodva, 5000 tanterem és tanítói lakás fölépítésének biztosításával sikerült elérni, hogy Eötvös József báró népiskolai törvénye szentesítésének hatvanadik évfordulóján a magyar törvényhozásnak egyik legnemesebb alkotása végre beteljesítést nyer.

De ennek az oly nagy áldozattal elért eredménynek pusztá megállapításánál nem állhatunk meg. Fajunk elpusztíthatatlan élettereje pótolni igyekezett azt az iszonyatos vérvesztést, melyet a világháború folyamán szenvedett nemzetünk: ennek az évtizednek első felében felszökött a születések száma. További nehéz feladatok elé állítja tehát Önt az az öröndetes tény, hogy a mindennapi népiskola tanköteleseinek száma a következő három évben több mint 200.000-rel emelkedik. Hogy ez a hatalmas gyermektömeg ki ne szoruljon a népiskolából, Önnek legfőbb kötelessége, hogy az e végből még szükséges 3000 tanterem és tanítói lakás kellő időben létesüljön.

Csak így válik szabaddá az út a nyolcosztályu mindennapi népoktatáshoz, melyet az összeomlás után a Németbirodalom és a szomszédos Ausztria nyomban életbeléptettek, hogy a német népnek a katasztrófa következtében beállott erővesztését a műveltség hatalmával pótolják. Most, hogy az utóbbi évek erőfeszítése folytán nálunk Magyarországon sikerült a hatosztályos népiskolát élő valósággá emelni, utasítom Önt, hogy a nemzet települési, népesedési, közgazdasági és közművelődési helyzetének gondos mérlegelésével készítsen törvényjavaslatot a nyolcosztályu népiskolának tíz évi átmeneti idő alatt leendő fokozatos megvalósításáról s ezt terjessze alkotmányos tárgyalás végett az országgyűlés elé.

Kelt Kenderesen, 1926. évi június hó 28-án.

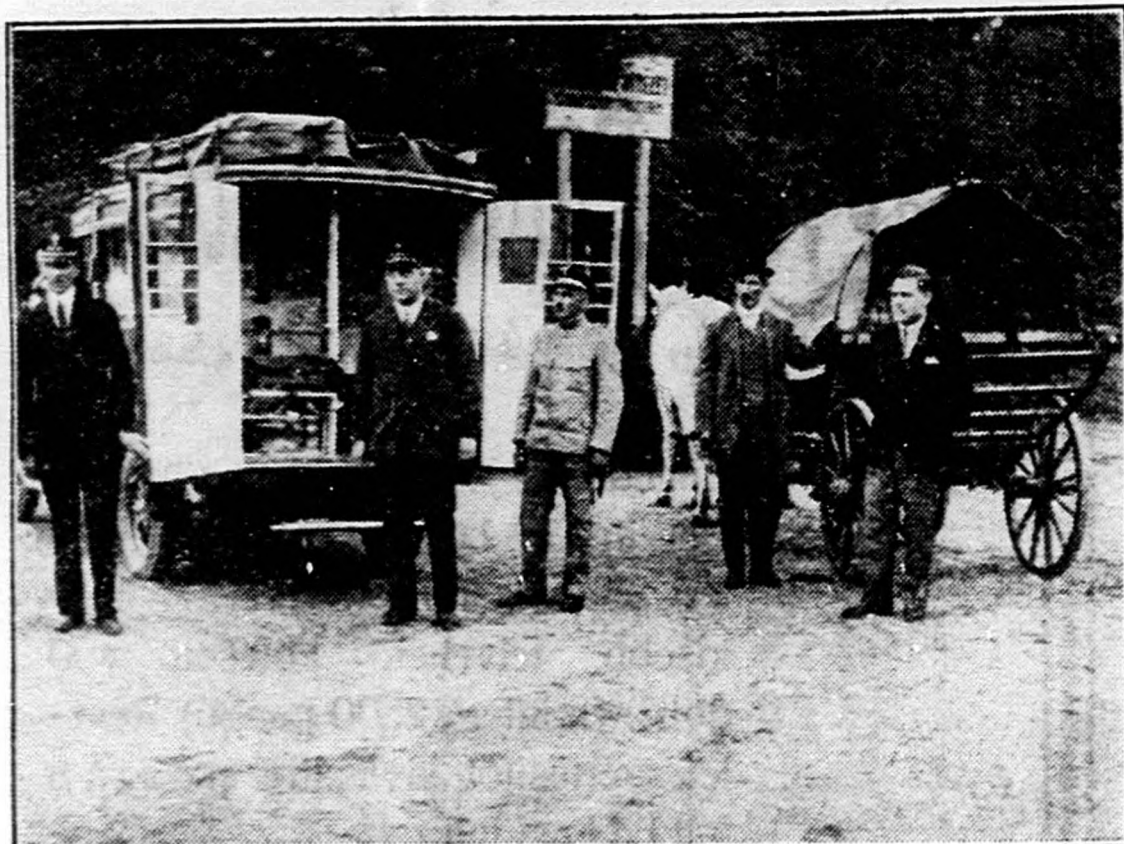
Horthy s. k.

Klebelsberg Kunó gróf, s. k.

Károlyi Gyula gróf, az új koronaőr.

Mentőkocsi városon és falun.

Az Országos Mentőegyesület legutóbb kongresszust tartott a fővárosban. A gyűlés vendégeinek bemutatták a városi és a vidéki mentő, illetőleg betegszállító alkalmatosságokat. Képünk baloldalán a városi mentő-autó, jobboldalán pedig a vidéki mentőkocsi foglal helyet. Az egyszerű falusi szekér pillanatok alatt átalakítható mentőkocsivá, csak ponyvát szerelnek rá és ruganyos fekvőbetétet tolnak bele.

A kultuszminiszter leirata.

Klebsberg Kunó gróf kultuszminiszter a kormányzó leiratának kapcsán a következő leíratot intézte az Országos Köznevelési Tanácshoz:

„A világháború óta Európa legtöbb államában kibővítették a népoktatás kereteit. Ennek első oka annak a felismerése, hogy a nagy tömegeknek, a társadalom alsóbb rétegeinek is minél többet kell juttatni a szellemi javakból, mert főképp a műveltség fokozódástól várhatjuk a társadalmi ellentétek kiegyenlítését. A második ok gazdasági természetű. A gazdasági termelésben elsősorban nem a mennyiség növelése, hanem inkább a minőség javítása emeli a nemzet jólétét, külső és belső gazdasági erejét. A termelés minőségének javítása pedig csak a munkásság nagyobb műveltsége útján lehetséges. A harmadik főok az a politikai belátás, hogy minél nagyobb tömegek vesznek részt az állami és egyéb közügyek intézésében és kapnak lehetőséget politikai jogaik gyakorlására. Ehhez azonban kellő műveltség szükséges. De megköveteli a nyolcosztályos népiskolát a nemzeti öntudat hatékonyabb kifejlesztése is, melyre a trianoni határok közé szorított Magyarország valamennyi fiának az eddiginél fokozottabb mértékben van szüksége. Ennek elérésére a hatosztályos népiskola nem elégséges, mert a nemzeti irodalom legfőbb termékeit, a nemzeti történelmet, Magyarország alkotmányát és földrajzát az V. és VI. osztály még kevésbé érett elméjű tanulóival nem lehet maradandó hatással feldolgozni. A jövőben magyar apáknak és anyáknak jobban kell ismerniük a haza földjét, a nemzet múltját és alkotmányát. Végül a gyakorlati életben szükséges reális és technikai ismeretek sem dolgozhatók fel a hatosztályos népiskolákban oly mértékben, hogy erre később az egyszerűbb mezőgazdasági és ipari munkát építeni lehetne.

Mindezen okok alapján a mai magyar népiskola keretét még a VII. és VIII. osztállyal óhajtom fokozatosan kibővíteni, úgy, hogy a mindennapi iskolai kötelezettség az eddigi 6—12 éves kor helyett a 6—14 éves korig terjedjen, melyre még két éves továbbképző iskola emelkedik s így a tankötelezettség a külföldi államok példájára a 16 éves korig tolódik ki.

A népiskolák VII. és VIII. osztályainak fokozatos életbeléptetését a következő menetben tervezem:

I. 1928. december 31-től 1930. szeptember 1-ig a két új osztály felállítása nem kötelező, de életbeléptethető (Diósgyőrött, Ózdon és Pécsen már most is működik kísérletképpen nyolcosztályos népiskola).

II. 1930. szeptember 1-től 1935. szeptember 1-ig a községek a nyolcosztályos népiskolát a vallás- és köznevelési miniszter jóváhagyása mellett szabályrendelettel életbeléptethetik, amikor is az így kibővített iskolába való járás kötelező.

III. 1935. szeptember 1-től 1940. szeptember 1-ig a nyolcosztályos népiskola felállítása kötelező, de még a vallás- és köz-

oktatásiügyi miniszter egyes községeknek megokolt kérelmére felmentést adhat.

IV. 1940. szeptember 1-től a nyolcosztályos népiskola egyetemesen kötelező.

A VII. és VIII. osztály tanítási anyaga a községek gazdasági természete szerint mezőgazdasági vagy ipari szakirányul lesz.

*

A Vasárnap, mely nyolc esztendő óta szünet nélkül harcol a falusi nép iskoláiért, lelkes örömmel üdvözlö a nyolcosztályos népiskola megvalósítását. A Kormányzó ur öfömméltósága és Klebsberg Kunó gróf köznevelési miniszter leiratainak minden sorából a magyar nép izzó szeretete sugárzik. E gyönyörű, márványba vésni való sorok ellenállhatatlan erővel bizonyítják, hogy kormányunk történelmi tetteivel váltja be a falu népéért való cselekvés ígéreteit.

A nyolcosztályos népiskola új korszakot nyit a magyar falvak életében. Az új iskola a falvak ifjuságát felvértezi a tudás összetörhetetlen fegyvereivel és e fegyverzet segítségével az új nemzedék sokkal könnyebben és jobban meg fogja állni helyét a kenyérért való örök és nagy harcban, mint eddig.

A magyar falvaknak a hála és köszönet meleg érzésével kell fogadni a Kormányzó ur öfömméltósága és Klebsberg Kunó gróf köznevelési miniszter elhatározását és mindent el kell követniük, hogy a nyolcosztályos népiskola a kitűzött időn belül mindenütt megvalósíttassék. Ismerve a falvak népének bölcs ítélőképességét és a művelődés iránt tanúsított fogékonyságát, bizonyosak vagyunk benne, ha nemes versenyre kelnek és a nyolcosztályos népiskola nemsokára szerte az országban megkezdheti áldásaiban megbecsülhetetlen működését. Adja Isten, hogy így legyen!

Nagy gazdák az újföldbirtokrendező törvényjavaslatról.

A Gazdák Propaganda Szövetsége az elmúlt héten az Országos Magyar Gazdasági Egyesület székházában Hadik János gróf elnöklésével taggyűlést tartott, amelynek tárgya a földbirtokrendezés befejezése végett szükséges rendelkezésekről szóló törvényjavaslat volt. A Szövetség nagygazda és jogász tagjai a törvényjavaslat szemből a következő lényegesebb

A diadalmas óceánrepülők ünneplése Berlinben.

Mint emlékeztető, Köhl német kapitány, Fitzmaurice skót őrnagy és Hünefeld báró voltak az elsők, akiknek hetekkel ezelőtt sikerült Európából Amerikába repülni. (Amerikából Európába már többen átrepültek.) Amerikában óriási ünnepléssel fogadták a vakmerő repülőket, akik most tértek vissza Európába. Természetesen itt is rendkívül lelkes ünneplésben volt részük. Képünk a berlini fogadtatásról készült.

kifogásokat emelték: A javaslat *nem vet véget a földbirtok megváltásának*, sőt azzal, hogy a ma kishaszonbérletekben birt területek megváltását is kérni lehet, újabb nagy birtokterületeket (mintegy 150.000 kat. hold kishaszonbérletben birt birtokrészt) szolgáltat ki a megváltás bizonytalanságainak. E mellett állandósítja a javaslat a földreform ama büntető rendelkezéseit, amelyek alapján a birtokostól formai mulasztások vagy esetleg cselédek elbocsátása miatt is az *egész birtokot megválthatják, sőt a birtok felerészét elkobozhatják*. Érvényben hagyja a javaslat azokat a régi rendelkezéseket, amelyek szerint a *birtokos birtoka haszonbérbe adása tekintetében sem rendelkezhetik szabadon, mert a hatóság megtagadhatja a szerződést és a birtokot kisbérletnek juttathatja*. A javaslat szerint a földművelésügyi miniszter megtagadhatja a birtok elidegenítési szerződés jóváhagyását akkor is, ha nem akarja gyakorolni az állami elővétel jogát. Mindezek a rendelkezések, a nagybirtokosok szerint, a föld árát mesterségesen letörlik és a birtokosokat kiszolgáltatják a hatóságoknak. A javaslat a megváltott föld vételárának megállapítására olyan alacsony kulcsot alkalmaz, amely szerint azok a birtokosok, akiktől a földet megváltották, a föld valódi értékének számos esetben csak a felét, vagy egyharmadát, sőt ennél is kisebb hányadát kaphatják meg, noha a földreformtörvény *a teljes kártalanítást rendeli el*. A javaslat alapján a már egyességleg vagy bírói ítélettel megállapított árakat is meg lehet támadni és meg lehet változtani, ha ezek nagyobbak az új kulcs szerint kiszámítható áraknál. Ez a visszamenő hatály minden idáig hozott ítéletet megsemmisítene. Mindezeknek a kifogásoknak a részletekbe menő, tárgyilagos kidolgozására a Szövetség bizottságot küldött ki, amelynek munkálatait mielőbb a kormányhoz és a törvényhozáshoz terjesztik.

*

A fenti megállapításokkal szemben a *Vasárnap*, mint a kisbirtokosok és földnélküliek érdekeinek szószólója, a következő álláspontot foglalja el:

Az igazi agrárius politika nem az, amely a földet szabad prédává akarja tenni, hanem az, *amely a földet éppúgy megvédi az idegen foglalás ellen, mint a gazdát a pusztulástól*. A magyar földbirtokot nem dobhatjuk oda akárkinek — pénzért. Nagyon könnyelmű játék tehát az az agitáció, mely a „szabadforgalom“ tetszetős jelszava alatt meg akarja fosztani a magyar földet a törvényes védelemtől. A kiskgazdák s a népies agrárpolitika hívei ragaszkodnak ahhoz, hogy *ha valamely nagybirtok eladásra vagy bérbeadásra kerül, akkor az állam a kiskgazdák és földművesek javára gyakorolhassa az előjogot a megvásárlásra vagy bérletre*. A kiskgazdák erősödése csak ezen az úton várható, mert a földreform inkább a vagyontalan földműveseket juttatta földhöz. Mi tehát ragaszkodunk az új földbirtokrendező javaslat törvénybeiktatásához.

A sümegi gazdaggyűlés.

Az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara június hó 24-én, vasárnap délelőtt népes kerületi gazdaggyűlést tartott Zala vármegyére kiterjedőleg Sümegen. Hoyos Miksa gróf elnök megnyitójában röviden vázolta a kamarai intézmény célját és rendeltetését, majd beszélt az általános gazdasági helyzet nehézségeiről és a bajok megszüntetésére egységes munkára hívta fel a gazdatársadalom figyelmét. Ezután Gyömörey György dr. főispán üdvözölte a kamara vezetőségét Zala vármegye nevében, majd a gyűlésen résztvevő gazdák felszólalásai következtek, akik előadták a vidék panaszait és azok orvoslását kérték. Kitértek az öregségi és rokkantsági biztosítás reformjának szükségességére, az árvaszéki leltározás és végrehajtás hibáira, a tatározás miatti helytelen házbéradó felemelésére, az állatértékesítés nehézségeire, a vasúti tarifák mérséklésére és a gazdasági szakoktatás fejlesztésének szükségességére. Többen felpanaszolták a községek legelőgazdálkodását és kérték a kamarát, járjon közbe, hogy a legelők ismét visszakerüljenek az urbéres birtokossághoz. Kifogásolták a műtrágyák és a növényvédelmi szerek túlságosan magas árát és hangoztatták a gyümölcsfavédelmi oktatás bevezetésének szükségességét. A termelési költségek csökkentése érdekében indítványt adtak be a malmokkal kapcsolatos gabonaközlőtelepeknek a kamara támogatása alatt történő felállítására és segélyt kértek trágyatelepek létesítésére.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Az új koronaőr megválasztása.

A magyar szentkorona dicsőséges multjához méltó fénnel tartotta meg az országgyűlés két háza a mult hét csütörtökjén a koronaörváltást. A főrendek és képviselők díszmagyar ruhában jelentek meg a Házban. Káprázatos szép látvány volt, amikor a villanyfényben uszó kupolacsarnokban felálltak a koronaörváltó képviselők és felsőházi tagok. Wlassics Gyula báró, a felsőház elnöke és Zsitvay Tibor, a képviselőház elnöke együttesen elnököltek. Wlassics Gyula báró nyitotta meg az ülést és bejelentette, hogy az elhunyt Széchenyi Béla gróf helyett választanak koronaört. A miniszterelnök kormányzói kéziratot nyújtott át Zsitvay Tibornak, aki azt felbontotta, majd felkérte Gubicza Ferenc képviselőt, hogy olvassa fel. Gubicza Ferenc felolvasta a kéziratot, amelyben a kormányzó elsőnek a koronaöri állásra nagykárolyi Károlyi Gyula gróf nagybirtokost, felsőházi tagot jelölte. Wlassics báró felhívta az országgyűlés tagjait, hogy a jelöltek közül válasszanak. Harsány kiáltás hangzott: „Éljen Károlyi Gyula gróf!” Zsitvay Tibor megállapította, hogy az első helyen jelölt Károlyi Gyula grófot egyhangulag koronaörre választották. A választás eredményét közölték a kormányzóval, aki megüzente, hogy Károlyi Gyula grófot koronaöri állásában megerősíti. Nemsokára fényes kíséretével megjelent a kormányzó, aki az elnöki emelvényen foglalt helyet. Előlépett az új koronaőr, aki a kormányzó előtt letette az esküt. Károlyi Gyula gróf ezután rövid beszédet mondott, amelyben megköszönte a választást.

A koronaőr ünnepélyes beiktatása a Várban játszódott le, a zászlósorak, miniszterek, képviselők, főrendek előtt. Hat díszruhás altiszt a páncélkamrából a királyi palota márványtermébe vitte a koronát tartalmazó lepecsételt vasládát. Horthy Miklós kormányzó a következőket mondotta:

„Én, nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója, kormányzói tisztből kifolyólag gróf Károlyi Gyula örméltóságát az ország Szent Koronája örének és gondviselőjének nyilvánítom, hivatalába bevezetem és beiktatom. Ugyanakkor felhívom az ország és a Szent Korona minden hívét és különösen a koronaőrsapatnak fő- és alparancsnokait és katonáit, hogy gróf Károlyi Gyula örméltóságát a Szent Korona öréül és gondviselőjéül ismerjék el és neki a koronaöri hivatalához tartozó minden dologban engedelmeskedjenek. Viszont az ujonnan megválasztott koronaört az ország akarata és a törvények parancsa értelmében felhívom, hogy a Szent Koronát és a hozzátartozó drágaságokat legjobb tehetsége szerint hűségesen őrizze és viselje gondjukat, a Szent Koronát őrző katonákat azoknak hű

PÁLINKAFŐZŐ-ÜSTOKET,

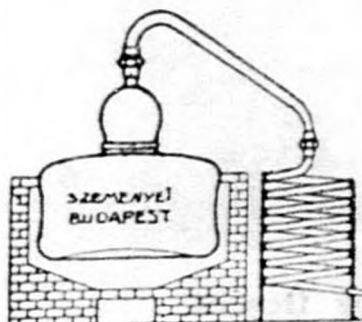
központi szeszifőzdeket,
mosóüstöket

valamint tejgazdasági eszközöket készít és raktáron tart

SZEMENYEI LAJOS

réműves ónozó- és gépműhelye
Budapest, IX., Remete-u. 34.

Telefon: 458-55.

megőrzésére tartsa fegyelemben, magát a Szent Koronát és a hozzátartozó drágaságokat pedig semmi körülmények között az országból és a törvényesen megkoronázott királytól el ne idegenítse."

Ambrózy György koronaőr megtekintette a vasládát, hogy a pecsétek sértetlenek-e, majd az új koronaőr, Károlyi Gyula gróf pecsétet helyezett el a ládán és átvette a miniszterelnöktől a kulcsokat. A ragyogó ünnepség ezzel véget ért.

A képviselőház ülése.

A képviselőház a gyufajavaslat megszavazása után az önkormányzatok folytonosságának biztosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalására tért át. A javaslatban a kormány az önkormányzatok (törvényhatósági bizottságok, városi képviselőtestületek stb.) mandátumának egy évvel való meghosszabbítását kéri, mert reméli, hogy egy év alatt tető alá tudja juttatni a közigazgatási reformot, melynek alapján az új választásokat megejtheti.

A javaslat tárgyalásával nem végzett a képviselőház, mert Péter és Pál napján természetesen nem tartott ülést, előtte való napon pedig az új koronaőr megválasztása foglalta le az időt.

Az új földbirtokrendező javaslat a bizottságok előtt.

A képviselőház bizottságai az elmúlt héten letárgyalták és elfogadták az új földbirtokrendező törvényjavaslatot. A tárgyalás során a következő módosításokat közölték:

1. A javaslat a háborus szerzeményű birtokoknál, ott, ahol a megváltási árat a jelen törvény életbelépése előtt magasabban állapította meg, mint ahogy azt a jelen törvény megengedi, a túl magas megváltási árral szemben megadja a lehetőséget az alacsonyabb megváltási ár megállapítása céljából újrafelvételi eljárásra.

2. A javaslat a haszonbérleti ügyek jóváhagyását a földművelésügyi miniszter hatáskörébe utalja.

3. A javaslat az adás-vételi szerződések megtagadásának elbírálása céljából véleményező szervet alkot, melynek tagjai a felsőház, a képviselőház és az Országos Mezőgazdasági Kamara két-két tagja. Ez a bizottság záros határidőn belül terjeszti véleményét a földművelésügyi miniszter elé.

A törvényjavaslat most kerül tárgyalás céljából a képviselőház összessége (plénuma) elé.

Az első nő, aki átrepülte az Óceánt.

Képünk Earhart Amália amerikai kisasszonyt ábrázolja, aki — mint már hírül adtuk — három társának kíséretében New Yorkból Angliába repült. Fején a repülők sapkája éktelenkedik.

A felsőház elfogadta a költségvetést.

A felsőház az elmúlt héten letárgyalta és megszavazta az 1928—29. évi költségvetést. A vitát Mayer János földművelésügyi és Scitovszky Béla belügyminiszter zárták be.

Mayer János földművelésügyi miniszter nagyérdekű felszólalásában megállapította, hogy a mezőgazdaság kétségtelenül igen súlyos válsággal küzd. Hangzott el már olyan kijelentés is, hogy Magyarországon a belterjes gazdálkodást gyümölcsözően nem lehet üzni és ezért át kell térni a külterjes gazdálkodásra és agrárállamból lassanként ipari állammá kell átalakulni. Ez képtelenség. Az iparpártolás ellen nincsen semmi kifogása, de viszont ezzel szemben nem lehet a mezőgazdaságot háttérbe szorítani. A homokbuckán nem tudjuk a nehézipart megteremteni, de tudunk kiváló gyümölcsöket termelni. Az intenzív gazdálkodásról az extenzív gazdálkodásra való áttérés az ország fogyasztó- és teherbíróképességének ötven százalékos csökkenését jelentené.

— Abból az elvből kiindulva, — folytatta a miniszter — hogy Csonka-Magyarországon egyetlen tényérnyi hely sem lehet, ahol nem termelünk, már régebben nyilvántartásba vettük a szikes talajokat az egész országban és megállapítottuk, hogy 1,300.000 hold szikes föld van. Ebből 800.000 hold mész hozzáadásával termékennyé tehető, holdanként körülbelül száznegyven pengős kiadással. A feljavított területeken négy-hatmázsás termést lehet elérni holdanként. Mindjárt az első évben már huszonötezer holdat tudunk feljavítani s reméljük, hogyha a nép látja, hogy a szikes talaj feljavítható és ott, ahol eddig semmi gabona sem volt, most kalásztengerek vannak, úgy saját erejéből is hozzájárul a feljavítás munkájához.

A kivitellel kapcsolatosan megállapítja, hogy a külföldi piacok különösen a magyar baromfit fogadják szívesen, mely összkivitelünknek tizenkét százalékát tette ki. Ezzel a termelési ággal tehát feltétlenül foglalkozni kell és éppen ezért a közel jövőben tizenhatszáz baromfitenyésztőtelepet kíván felállítani. Az Alföld fásításáról szólva, kifejtette, hogy tizenötéves program keretében kétszáz ezer holdat akar erdősíteni az Alföldön és ötvenezer hold kopár területet óhajtott befásítani. A tokaji bortermelés fejlesztése, különösen pedig a bor értékesítésére külön kormánybiztosságot fog felállítani. Mindent el kíván követni a műtrágya használatának fokozására is.

Mayer János miniszter élénk tetszéssel kísért beszéde után Scitovszky Béla belügyminiszter foglalkozott a vidéki városoknak az államrendőrség fenntartásához szükséges hozzájárulásával és nagy vonásokban ismertette a készülőközigazgatási reformot.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Az osztrákok nem csatlakoznak a kisantanthoz.

A kisantant szeretné Ausztriát is belevonni a maga gazdasági rendszerébe. Seipel osztrák kancellár legutóbb tartott beszédében foglalkozott ezzel a kérdéssel. Utalt arra, hogy a kisantant politikai szövetség, ezért utasított vissza az osztrák kormány eddig is minden meghívást, amely ebbe a politikai szövetségbe való belépésre irányult, mert a kisantantnak „bizonyos éle van egy meghatározott és szomszédos középeurópai állam ellen.” (Magyarország ellen.)

Nem mond le a szerb kormány.

A belgrádi parlamentben elkövetett gyilkosság után ma sem csillapodtak le a kedélyek Horvátországban, ahol csaknem általános az a felfogás, hogy a gyilkosság előre megfontolt szándékkal történt és a kormánynak része volt benne. A horvát földmivespárt alelnöke, Predavec, kijelentette, hogy a mostani kormánynak távoznia kell helyéről és a szkupstinát fel kell oszlatni. Ezzel szemben a kormány legutóbb minisztertanácsot tartott, melyen megállapították, hogy lemondásra nincsen ok.

Románia egyelőre nem kap kölcsönt.

A hónapok óta húzódó román kölcsönakció egyelőre meghiúsult. Románia tehát nem tudott még francia „barátainak” támogatása ellenére sem pénzt szerezni a külföldön és ez az egy tény maga legjellemzőbben tünteti fel az oláh politikai és pénzügyi helyzet teljes ziláltságát. Ebben a pillanatban tisztán a németeken mulik az oláh pénzügyi újjáépítés egész sikere. Franciaország, amely Románia kölcsönkérését támogatja, maga is szükségesnek tartja, hogy Románia a kölcsön megkötése előtt egyezzen meg Németországgal. Németország azt kéri, hogy Románia ismerje el elvben a német tulajdonban levő oláh járadékok valorizálását és ennek ellenében áruhitelt adna Romániának és támogathatná a stabilizálási akciót. Ősznél hamarabb ilyen körülmények között sem a kölcsön, sem az újjáépítés dolga nem üthető nyélbe.

A cseh köztársaság elnöke fél a magyar szótól.

Tapolcsányban, ahol Masaryk elnök szokott nyaralni a József királyi hercegtől elrabolt kastélyban, legutóbb plakátokat ragasztattak ki, amelyekben felszólítják a lakosságot, hogy *ne beszéljen magyarul*. A felhívást a cseh zsoldban álló tót liga adta ki s külön tetszésére bizza a zsidóknak, hogy héberül, vagy tótul beszéljenek. Csak magyarul nem szabad, mert a magyar szó nyilván zavarná az elnök nyári pihenését. Jellemző egyébként, hogy a napokban egy rendőrt feljelentettek, mert magyarul válaszolt egy hozzája forduló magyarul kérdezősködő asszonynak. A rendőrt a jegyző elé idézték, aki elbocsátással fenyegette meg, ha még egyszer magyarul beszél.

MEZŐGAZDASÁG

E heti ajándékfüzeteink.

A „Vasárnap” olvasótáboros osztatlan örömmel fogadta ajándékfüzeteinket, melyek hétről-hétre a helyes és okszerű mezőgazdálkodás kincset érő tudnivalóival ismertetik meg a figyelmes és okulni szerető gazdát. Ajándékfüzeteink sikere ismét nagyszerű bizonyítja annak, hogy a magyar gazda szíves-örömmel gyarapítja tudását, mert fölismerte azt a megdönthetetlen igazságot, hogy jobban, olcsóbban és többet termelni csak — több tudás segítségével lehet.

Mai számunkhoz mellékelve újra két ajándékfüzetet kapnak olvasóink. Az egyik Plósz Béla dr. földmívelésügyi h. államtitkárnak, a legkiválóbb magyar lószakértőnek,

Tudnivalók a lótenyésztés körében

cimen tartott rádióelőadását tartalmazza; a másik füzet szerzője Wellmann Oszkár dr., az állatorvosi főiskola rendes tanára, aki

Az újszülött állatok gondozásáról

cimen tartotta meg nagyérdekű előadását a rádióban. Mindkét előadásra ezután is felhívjuk olvasóink gondos figyelmét.

Párosítás, elletés és borju-nevelés.

Irtá: Wessely Mihály (Cserháthaláp).

Korán fejlődő nyugati marhafajtáknál az üszöket már $1\frac{1}{2}$ — $1\frac{3}{4}$ éves korban fődöztetni lehet, de magyar marhánál 3 éves kor előtt nem tanácsos. Korán (de nem túlkorán) fődöztetett üsző rendszerint jobb tejelő lesz, a később fődöztetett sulyosabb lesz, de a tejelőképessége nem fejlődik ki tökéletesen. Korán fejlődő fajták bikáit már $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ éves korában, a magyar bikát csak $5\frac{1}{2}$ éves korban lehet tenyésztésre használni.

Hogy egy bikára hány tehenet lehet számítani, az attól függ, hogy a fődöztetést és elletést az egész évre lehetőleg arányban elosztani akarjuk-e, vagy pedig arra törek-

Radics István, a horvát földmivesszövetség vezetője.

Hirt adtunk arról a hallatlan merényletről, melyet a belgrádi parlamentben követett el egy montenegrói képviselő. A merénylő két horvát képviselőt agyonlőtt, kettőt pedig súlyosan megsebesített. Képünk az egyik sebesültet, Radics Istvánt, a horvát földmivesszövetség vezetőjét ábrázolja.

szünk, hogy a borjuk lehetőleg egy időben szülessenek. Utóbbi esetben (gulyatenyésztésnél) egy bikára 30—35 tehenet lehet számítani. Csordára járó községi szarvasmarháknál 60—65 tehenet lehet számítani és nagyobb tehenészetben legfeljebb 80—85 tehenre kell egy hágóbikát tartani.

Ahol a borjunevelés nyújtja a főhasznat és a tejtermelés csak mellékes, ott arra törekszünk, hogy teheneink (legfőképpen júliusig) felüzedjenek és a téli hónapokban a lehetőségig egyszerre leelljenek. Hogy a párosítás idejét helyesen megválaszthassuk, tudnunk kell, hogy a tehén rendszerint $9\frac{1}{2}$ hónapig (285 napig) vemhes. A bika-borjuk többnyire a rendesnél néhány nappal később születnek. A vemhesség tartamát a párosodás napjától kell számítani. Párosítani csak akkor szabad a tehenet és vadpároztatásnál csak akkor párosodik, mikor a nemi ösztön nála jelentkezik. Ezt tehénél üzekedés vagy folytatásnak nevezzük. Eredménytelen párosodás után az üzekedés három hét után vagy mulva ismét jelentkezik. Ha a tehén megtermékenyült, akkor leállításig többé nem üzekedik. (Csak igen ritka kivételes esetben).

Legfontosabb az, hogy leállítás előtt 5—6 héttel el kell hagyni a fejést az esetben is, ha a tehén magától el nem apadna. Gyenge fejőstehenek néha már 10—12. sőt több héttel az ellés előtt elapadnak. A tehén összes háziállataink között legnehezebben ellik és a szülésnél leggyakrabban szorul segítségre.

A tehenek rendszerint az ötödik, hatodik borju után adják a legtöbb tejet. Addig emelkedni szokott a tejter-

A világ legjobb Harmonikái, Hege-düi, Citerái, Harmoniumjai, Beszélőgépei, Cimbalomjai, Trombitái, továbbá az összes Hangszerek itt a gyárban kaphatók. — Iskolai, dalárdai, egyházi Harmoniumok részleteire is. —

Romlott hangszereket művésziessé javít. Legjobb húrok. Árjegyzéket ingyen küld:

MOGYORÓSSY GYULA

m. kir. szabadalmazott hangszergyára Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. sz. Levente- és egyéb zenekarokat szakértően szerel.

melés, azután csökken. Közvetlen ellés után adja a tehén a legtöbb tejet, mintegy 3—3½ hónapig. A fel nem üzetett tehén néha fél, sőt két évig is türethetően tejel. Mindenesetre a tejelőképességnek egyes szakaszait a takarmányozás is lényegesen befolyásolja. A fiatal marha igen jó táplálást kíván, különösen a legfiatalabb korban, ¾ éves, egy éves koráig, mely idő alatt többen fejlődik, mint később egész élete folyamán. A fiatal korban elsatnyult marhát később a legjobb táplálás sem képes helyrehozni. Növendékmárhát mindig úgy kell táplálni, hogy annak a háta soha meg ne soványodjék. Soványhátú, nagyfejű és nagyhasú, összezsapzott, hosszú, fénytelen szőrrel borított borjúk a helyrehozhatatlan elsatnyulás jeleit viselik magukon.

Az újszülött borjút tarthatjuk négyhetes koráig az anyja mellett lekötve, lehetőleg forgó kötélen. Gümőkóros tehén azonban ily módon csaknem bizonyosan fertőzni fogja magzatát. Tanácsosabb tehát a borjút kezdettől fogva külön rekesztékben tartani. Különösen, ahol a borjú között a ragadós tüdő- és mellhártyagyulladás (pehegőkór) uralkodik, ott négyhetes korig minden borjút külön, könnyen fertőtleníthető rekesztékben kell tartani.

Ellés után az első néhány napban okvetlenül az anyja tejét kapja a kisborjú, ha itatással neveljük is, később adhatjuk neki más tehénnek a tejét is. A borjút lehet szoptatni vagy itatni. Utóbbi esetben széles edényből közönséges módon itatjuk a borjút, úgyhogy a tejbe meritett hüvelykünk szoptatásával kaptuk rá az ivásra, vagy pedig mesterséges szoptatókészüléket alkalmazunk.

Ha itatással akarjuk a borjút felnevelni, azt ellés után 3—4 napra azonnal elválasztjuk az anyjától és kezdettől fogva itatással neveljük. Ez az eljárás nem jár valami különös munkatöbbséggel, de rendkívüli tisztaságot, rendet és pontosságot igényel, mert ha a borjú csak kissé hibás (savanykás stb.) tejet kap, már hasmenést vagy más emésztőszervi bántalmat tapasztalunk rajta. Ha a fenti feltételeknek meg tudunk felelni, az itatásnak számos előnyét fogjuk tapasztalni. Ezek a következők:

1. A tehén kezdettől fogva fejéshez szokik és jól leadja a tejét.
2. A borjú annyi tejet kap, amennyire testnagyságához képest szüksége van. Nem fordul elő, hogy egyes gyengébb tejelő borja párhetes korban vagy akár kezdettől fogva sem kap elegendő tejet, mint az a szoptatásnál elég gyakori.
3. A borjú 4—6 hetes korán tul csak annyi tejet kap, hogy amellet kénytelen szénára, abrakra szokni.
4. Az elválasztás fokozatosan, simán történhetik anélkül, hogy a borjú is, meg az anyja is szenvedne mellette.

Mindamellett, ha nem bizunk abban, hogy a fenti feltételeket (főképpen az edények tisztaságára, a tej frissességére nézve) betartani tudjuk, jobb, ha a szoptatás mellett maradunk. A szoptatás vagy itatás rendszerint 8—12 hetes korig tart. Hustartó fajtaánál a bikaborjúkat 16—17 héttig, gulyabeli borjúkat ennél is tovább szokás szoptatni. Kezdetben naponként háromszor, később kétszer. Jobb volna napjában 4—5-ször itatni vagy szoptatni, de ez gyakorlati szempontokból legtöbbször kivihetetlen. Ha a borjú négyhetes, már szénát és zabot kell adnunk, vagy az anyjával legelőre járó borjú legelni kezd.

Ha a legelőn elég jó mezőt talál, az esetben az istállón csak abrakot kap. Gyenge legelőre járó, kényesebb állatoknak azonban kevés jó szénát is kell adni. Féléves korig 1—2—3 kg. finom füves szénát, sarjút, később here- vagy lucernaszénát is adhatunk. A tenyészállatok (üszők, bikák) kizárólag zabot mindig kapjanak. Ebből darabonként és naponként nagyságuk, koruk, fejlődésük gyorsasága és a melléktakarmány (legelő, széna) minősége, mennyisége szerint, amennyit jól elfogyasztanak. Egyben közlöm, hogy a szimmentáli, berni és más husos fajták borjai már elválasztáskor képesek 3—4 kg. zabot fogyasztani. Kisborjúkat mindig csak alacsony jászolból etessünk, mert különben háta hajlott lesz. Borjúrekesztékből, jászolból, korlátból soha ne hiányozzék a nyalósó és friss, tiszta ivóvíz. Különösebb értékes állományban, továbbá ásványi anyagokban szegény takarmányvetésnél tanácsos a borjúkkal darabonként 10—15 gramm takarmánycsontlisztet, vagy iszapolt krétát etetni. A borjúkat naponként tisztogatni kell vakaróval és kefével, mert ez félabrak s gyakran megtetvesedik. Ilyenkor nagyon ajánlom a kreolinoldattal lévő lemosást és utána kreolinos zsirral bekenni.

A tenyésztésre nem alkalmas bikaborjúkat 8—10—11 hetes korban kiheréltetjük. Herélésre legalkalmasabb idő a nyár (juniustól szeptemberig), mert ilyenkor nagyon sok a légy.

Juliusi tennivalók a gazdaságban. Legfőbb tennivaló ebben a hónapban a gabonafélék aratása és behordása. A tarlót azonnal fel kell szántani. Korai tarlóba, olyan vidékeken, ahol ilyenkor esőt lehet várni, jó erőben levő földekre mohar és tarlórépa, vagy köles vethető, melyek az ősz folyamán kielégítő második termést adhatnak. Az őszi repce alá szánt földeket, valamint az ugarokat most kell megszántani. A dohány kacsózását már meg lehet kezdeni, valamint a bugázást is a szivarodhányoknál. A kertben a hagymafélék már felszedhetők. A káposztát szorgalmasan kapáljuk és a hernyókat összeszedve pusztítjuk. A gyümölcsösben a hajtószemre tett nemesítéseket vizsgáljuk meg, a hajtásokat kötözzük fel. Az alma aszalását meg lehet kezdeni. A szőlőben a pótlóköteések, fattyazás és a tetejézés a főmunkák. A harmadik kapálásnak most van az ideje és másodszor permetezzünk a peronoszpóra ellen. A szőlőiskolában az ojtványok időnkénti kibontásáról és a talaj porhanyításáról gondoskodjunk. A pincében a borok rendes töltögetését most se mulasszuk el. A méhesben tartós szárazság esetén szorgalmasan itassuk, etessük méheinket, mert könnyen rablásra vetemednek. Ahol elég hárs van, a juliusi rajok is elég erősek lehetnek. A rajzás megszűntével vizsgáljuk át a méhesládokat és ahol nincs anya, oda tartalékanyát adjunk. A röplyukat szűkítsük meg, hogy a méhek a rablás ellen könnyebben védekezhessenek.

Hogyan szedjük a gyümölcsöt? A gyümölcs értékét nagyon befolyásolja a szedés módja. A gondatlanul letépdessett, vagy éppen lerázott gyümölcs hamar romlik, mert rajta ütődések keletkeznek és lejön a gyümölcsöket borító finom viaszréteg. Minden egyes, gondatlanul végrehajtott szedés következtében nemcsak maga a gyümölcs megy tönkre, hanem a durva tépdessés folytán a termővesszők és a gallyak épsége is veszélyben forog. Ha pedig a termővesszőket és a gallyakat is megrongáljuk, a jövő évi termés nagyrésztet tesszük tönkre. Ugyanis ezen ág-részeken a jövő évi termés, így már rügy alakjában megsemmisül. Elsőrendű minőségű gyümölcsöket csakis kézzel szedve nyerhetünk. Nagyon könnyelműen jár el a gazda, aki a gallyak közé mászva, a letépdessett gyümölcsöt a nyakán függő zsákba dobálja. Eltekintve attól, hogy a zsákba való bedobáláskor már durván megsérült a gyümölcs, arra is kell gondolnunk, hogy a nyakba akasztott zsák ide-oda ütődik. Tehát a benne levő gyümölcsök épségének veszélyeztetése így fokozott mértéket ölt. Aki

A M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-UT 32.

A Győri Waggongyár szerelvények gyártmányainak vezérképviselője.

szerelvények

hajlítót talppal vasalva. — Tökéletesen száraz faanyag! — Rendkívül tartós! — Készül minden járatos mérethez.

ép, szép gyümölcsöt akar forgalomba hozni, annak legyenek meg azon eszközei, amelyekkel biztosítani lehet szedéskor a gyümölcs sértetlenségét. A fára tehát ne mászon fel a szedő! Felmászáskor a fa kergét lehorzsolja csizmájával, a megsértett fakéreg pedig buvóhelye a rovaroknak, tenyészhelye a kártévő gombáknak. A szedő álljon létrán. A létrát ne a fa ágaihoz támasszuk, hanem szabadon felállítható, támasztékkal ellátott olyan létrát használjunk, amely felfelé keskenyedik. Az ilyen létra a koronának egymáshoz közelebb eső ágai közé is felállítható; itt is elfér, nem rongálja a koronát. Szedőzsák helyett kampóval ellátott szedőkosara használjunk. A szedőkosár belül bélelve legyen. A kosár kampójával a szedő kezé helyett kampóval ellátott szedőkosarat használjunk. A szedőkampóval huzza magához a szedő, ne pedig a levelekbe, ágakba markolva rántsa azokat közelebb. Egészen bizonyos, hogy ezeknek az eszközöknek beszerzése nem okoz akkora kiadást, amekkorát ne érne meg az így szedett gyümölcs magasabb piaci értéke.

A mohar termesztése. A mohar is egyike azon növényeknek, amelyek kettős termelésben mellékterményként birnak jelentőséggel. Mellékterményként való termelését rövid tenyészideje teszi lehetővé. Ezért kipusztult vetések pótlására is nagyon alkalmas. Száraz viszonyok között nagy fontossággal bír termelése. A talaj iránt nem igényes, azonban csak ott diszlik jól, ahol porhanyó talajba vetették. Talajművelése aszerint változik, hogy mellékterményként, vagy főnövényként termelik-e. Utána pedig istállótrágyázott kapás következzen. Az istállótrágyázásra azért van szükség, mert a mohar nagyon kihasználja a talajt, kapásnövényt pedig azért kell utána vetni, mert a mohar erősen gyomosít. A főnövényként termelt mohar alá ősszel mély szántást adjunk, tavasszal sekélyen szántunk, vagy még jobb, ha csak táresázunk. Meleg időben fejlődik csak szépen, ezért vetésével várunk kell májusig. Mellékterményül júliusban is vethető. Gabonaszortávolságra szokták vetni. Kat. holdanként 15—20 kg.-ot vetnek magjából. A gyomokkal szemben nagyon gyámoitalan: ezért fejlődésének elején a felverődő gyomok kiszedését ne mulasszuk el. A kellően megerősödött mohar

Itt az aratás!

a fogasolást meghálálja. Zölden a mohart nem szokták etetni, mert az állatok nem kedvelik bugájának szőrössége miatt. Szénává szárítva, a lovak kedvelt szálastakarmánya. Táplálóértéke a legnagyobb akkor, mikor fejét kihányja. Ekkor kell tehát kaszálni. Szénatermése holdanként 20—25 mázsa. Érdekes magnak is termesztetni, mert elég egyenletesen érik és nem pereg ki. Egy holdon 4—6 mázsa magot terem.

Biztosítsa minden gazda állatait!

A Gazdák Biztosító Szövetkezetének állatbiztosítási osztálya megkezdte működését.

Az állatbiztosításnak az a célja, hogy kárpótlást nyújtson a gazdának azokért a károkért, amelyek állatainak megbetegedéséből, sérüléséből vagy elhullásából származnak. Ez a rendkívül fontos biztosítási üzletág azonban eddig nálunk nem igen tudott gyökeret verni, holott kétségtelen, hogy mivel hazánkban a nemzeti vagyonnak igen jelentékeny része állatállományban fekszik, következésképpen az állatbiztosítás is elsőrendű köz- és mezőgazdasági érdek. Az állatoknak különféle fertőző betegségek következtében történő elhullása folytán óriási értékek semmisülnek meg évről-évre. Ez igen nagy kára a magyar gazdasági életnek, de súlyosan érinti magukat az állattulajdonosokat is, akik a mezőgazdaság jelenlegi válságában emiatt még nagyobb nehézségekkel kénytelenek megküzdeni. Tagadhatatlan, hogy az állategészségügyi intézkedések, a megelőzés és védekezés nagyon sokat javíthatnak a helyzeten, azonban az is tény, hogy a legteljesebb gazdasági védelmet az ilyen természetű károk ellen ezidő szerint egyedül az állatbiztosítás nyújthatja, amint hogy egészen bizonyos az is, hogy a magyar állattenyésztés nagyszabású felvirágoztatása csak az állatbiztosítás elterjedésével kapcsolatosan képzelhető el.

Ilyen körülmények között a Gazdák Biztosító Szövetkezete a gazdaközönség régi és általános óhajának kívánt eleget tenni akkor, amidőn üzletágai közé a legteljesebb felkészültséggel és igen tekintélyes anyagi befektetéssel felvette az állatbiztosítást is, hogy minden nyereszkedési célzattól menten ezen a téren is hasznos szolgálatokat tegyen a magyar mezőgazdaságnak.

Milyen állatok biztosíthatók?

A Szövetkezet — mint értesülünk — biztosításra elfogad lovakat (öszvér, számár), szarvasmarhákat (bivaly), sertéseket, juhokat, kecskéket és egyéb fajtákat. A biztosítás kiterjedhet a legkülönbözőbb kockázatokra, így tenyészállatoknál elhullás és kényszervágás, állandó és tenyésztésre való alkalmatlanság esetére. A biztosítás megköthető vemhesség és ellés idejére is magzatbiztosítással kapcsolatosan. Biztosíthatók telivérek, félvérek és versenylovak, utóbbiak napokra is. A legteljesebb biztosítás kiterjed májmételyből, lépfenéből, villámcsa-

pásból vagy bármely egyéb betegségből, illetve balesetből származó elhullás és kényszervágás esetére, a műteti és ojtási biztosítás viszont az ezen ténykedésekkel összefüggő károsodás estére nyújt kárpótlást. A szállítási biztosítás az istálló elhagyásától a kirakodás utáni beistállózásig terjedő tartammal kiterjed az elhullás, kényszervágás és baleset (csonttörés, sérülés, fulladás) kockázatára. Vágóállatbiztosítás elkobzás és a husnak hatósági székbe való utalása esetére köthető. A Szövetkezet az elkobzott mennyiség értékét a piaci ár alapján téríti meg. Az összes itt említett biztosításoknál a kártérítés nyolcvan-száz százalék között mozog.

A biztosítás feltételei.

A biztosítási ajánlatot pontosan és a valóságnak megfelelően kell kitölteni, mert csak így válik lehetővé a tényeknek megfelelő kárrendezés. Ki kell emelni az állat különös ismertető jeleit és a biztosítandó értéket a helyi viszonyoknak megfelelően kell megállapítani. A biztosítás feladásakor a tulajdonos köteles a Szövetkezet által megkívánt védojtásokat a Szövetkezet által részére rendelkezésére bocsájtott ojtóanyagokkal

A FRIEDLER-féle szabadalmazott

GAMMA

hajnövesztő

egyszersmind a hajhullás, korpásodás, hajmolyosodás legfőbbgyógyító gyógyszere.

Orvosilag kipróbálva és ajánlva!

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában, valamint FRIEDLER LABORÁTORIUMBAN, VII., Murányi-u. 46.

Telefon: József 464—71.

elvégezteni. A biztosítás történhetik darabonként és általánosan, de tenyészállatokat célszerűbb darabonként biztosítani. Uradalmak, hizlaldák, közbirtokosságok, legeltetési társulatok, községek tenyészeteknek, gulyáinak, méneseinek, nyájainak, kondáinak biztosítását a Szövetkezet általánosan is vállalja.

A biztosítások hat évre, de ennél rövidebb időre is köthetők. A tulajdonos köteles biztosított állatait a jó gazda gondosságával ápolni, takarmányozni és általában mindent elkövetni a károsodás megelőzése és elhárítása érdekében. Ha az állat beteg lesz, baleset éri, vagy leromlik, köteles ezt a körülményt a Szövetkezethoz azonnal bejelenteni, állatorvost hívni és vele az állatot — ha szükséges — gyógykezelni. Az esetleg szükségessé vált kórházi gyógykezelés költségeit a Szövetkezet viseli. Az állatbiztosítási osztály a kárösszeget a biztosított érték alapján állapítja meg és a kártérítési összeget a beküldött és aláírt kárnyugta alapján nyolc nap alatt kifizeti.

A biztosítást a „Gazdák Biztosító Szövetkezete” központjánál (IX., Üllői-ut 1.) és az összes vidéki szerveinél fel lehet adni, ugyanott szívesen szolgálnak részletes felvilágosítással, sőt a központ állatbiztosítási osztálya szívesen kiküldi tisztviselőit vidékre is utbaigazítás nyújtása végett.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

A kecskeméti kamara közgyűlése.

Az elmúlt héten tartotta közgyűlését Kecskeméten a Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara. Purgly Emil elnök hosszabb beszédet mondott, amelyben foglalkozott a mezőgazdaság minden kérdésével. A gyufajavaslat helyes, mert aránylag csekély megtelhelést jelent az összlakosságra, de olyan hatalmas pénzforrást nyit meg, amely a földbirtokreform pénzügyi részét megoldja és ezzel az egész reformot nyugvópontra juttatja. Most következnie kell egy helyes, előrelátó földbirtokpolitikának, amelynél a főelv az legyen, hogy a magyar föld továbbra is magyar kezekben maradjon. A mezőgazdasági cselédek és munkások öregségi biztosítása feltétlenül megvalósítandó, annál is inkább, mert a nagyobb birtokost sújtó terhek folytán ma már nem minden birtokos teheti meg azt, hogy kiöregedett cselédjének vagy munkásának nyugdíjat biztosítson saját gazdaságából. A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után Gesztelyi Nagy László dr. kamarai igazgató számolt be a kamara 1927. évi működéséről, majd tizenkét egyénnek a Kamara kitüntető oklevelével és tíz kötet szakkönyvvel való jutalmazása következett. Oklevéllel és pénzjutalommal tüntettek ki hűséges, szorgalmas szolgálatért hat gazdasági cselédet és négy mezőgazdasági munkást, végül Vaja Béla h. igazgató jelentést tett arról, hogy Détéri Borbás Béla és neje, nemes Dömötör Ilona kecskeméti egész birtokukat, 113 és fél kat. holdat gazdasági oktatási célokra a nevüket viselő alapítványra hagyományozta és az alapítvány kezelését a kamarára bízta.

Felvétel a bajai kertészképző iskola előgyakorlatára.

A bajai kertészképző iskolába való felvételhez szükséges kétévi előgyakorlat megszerzésére szeptember 15-én tíz gyakoronokot vesznek fel. A gyakoronokok az iskola internátusában havi 24 pengőért teljes ellátást kapnak. Az igazoltan szegénysorsu és jó előmeneteli gyakoronokok kedvezményes, esetleg ingyenes ellátásban részesülnek. A felvételnél előnyben részesülnek Baja város és Bácsbódog vármegye területén lakó szülők gyermekei. A gyakorlati idő eitelte után a tanulók vizsgát tesznek, melynek sikeres letétele a rendes iskolai felvételre jogosít. Aki a gyakorlati vizsgán nem felelt meg, látogatási bizonyítványt kap, melynek alapján kertészsegédképzésre jelentkezhetik. A kérvényt a földmivelésügyi miniszterhez címezve, 1.60 pengős okmánybélveggel ellátva, augusztus hó 15-ig kell a bajai kertészképző

iskolához benyújtani. Mellékelni kell születési anyakönyvi kivonatot, erkölcsi bizonyítványt, orvosi bizonyítványt, a középiskola négy osztályának elvégzését tanúsító bizonyítványt, valamint a szülői, vagy gyámi beleegyező iratot arról, hogy a pályázót a szükséges anyagi támogatásban részesítik.

A kápolnai lókiállítás nyertesei.

Junius hó 24-én, vasárnap Kápolna község vásárterén vármegyei lókiállítást, lódiázást, fogatdiázást, szekér- és leventelóversenyt rendezett a Hevesmegyei Gazdasági Egyesület. A kitünően sikerült kiállításon, melyen a minisztériumok és vármegyei hatóságok képviselői, valamint nagyszámu közönség megjelent, első díjat nyertek: Szabó Imre füzesabonyi kiscsorda négyéves Rába nevű kancacsikója, Bozsik Zsigmond (Besenyőtelek) Remény nevű kétéves kancacsikója és Gulyás János tarnaszentmiklósi gazda Sári nevű csikója. A szekérversenyben (10 kilométer) első lett Haranghy Imre (Besenyőtelek) 28 perces idővel. A leventelóversenyen Márton György (Aldebrő) nyerte az első díjat. A lódiázásnál a honvédelmi miniszter nagy díját Juhász János zarándi kiscsorda kapta, mint legjobb katonalótenyésztő.

A lentermelés igen gyümölcsöző.

A Lentermelést irányító bizottság Koós Jenő dr. h. államtitkár elnöklésével legutóbbi ülést tartott, amelyen Csókás Gyula dr. állami fővegyész és Vadász Sándor dr. bizottsági ügyész ismertették a lentermelő gazdák és a lentermelő gyárak között kötött szerződéseket. Figyelemmel arra, hogy a létrejött lentermelési megállapodások teljes mértékben biztosították a gazdák számára mindazokat az előnyöket, amelyek révén a földmivelésügyi minisztérium a lentermelés jövedelmezőségét elérni kívánta, a bizottság a bemutatott szerződéseket jóváhagyta és a termelési előlegekre szánt további összegek folyósításához is hozzájárult. Ezután a bizottság elhatározta, hogy tekintettel a termelés igen jól kifizető voltára, a len iránt a világpiacra tapasztalható rendkívüli keresletre és végül a len, mint igen fontos ipari növény termeléséhez fűződő nagy nemzetgazdasági érdekre, fokozott propagandát indít olyan irányban, hogy a gazdatársadalom figyelmét a lentermelésre felhívja. A bizottság megbízta Csókás Gyulát, a szegedi kender- és lentermelési kísérleti állomás vezetőjét, hogy a lentermelést ismertető népszerű füzetet megírja. A lentermelés ügyében az érdeklődő gazdáknak minden szükséges felvilágosítást megad a Lentermelést irányító bizottság (V., Gróf Tisza István-utca 1. szám).

Háromezer pengős vetőmagsegélyt kapnak a répcelaki gazdák.

A földmivelésügyi miniszter háromezer pengő vetőmagsegélyt utalt ki a répcelaki gazdák részére, akiknek termését az őrnapai hatalmas jégeső teljesen tönkretette.

A győri gazdakamara újjáalakító közgyűlése.

A Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara újjáalakuló közgyűlése június hó 28-án folyt le Győrött. A gazdakamarák első hat éves ciklusa lejárván, Győrött már az új kamarai testület ült össze, amely meleg ünneplésben részesítette a további három évre ismét megválasztott régi elnökét Khuen-Héderváry Károly gróf felsőházi tagot. Alelnökök: id. Maróthy László dr., Vasvármegyei Gazdasági Egyesületi elnök, Holitscher Károly gazdasági főtanácsos, a Veszprémmegyei Gazdasági Egyesület alelnöke, Szautner Ferenc dr. győri gazdasági tanácsos és a kiscsordatársadalom részéről sokorópátkai Szabó István képviselő, ny. miniszter lettek.

Khuen-Héderváry Károly gróf elnöki megnyitójában megállapította, hogy a termelési költségek folytonos drágulása, az ipari cikkek magas árai, a súlyos közterhekkel és a magas hitelkamattételekkel együtt nagyon aggasztóvá teszik a gazdatársadalom minden rétegének helyzetét. Maga a többtermelés csak úgy segíthet a válságon, ha a megfelelő értékesítés biztosítható. A külföldi piac bizalmának megszerzése kenyérmagvaknál, állatoknál, bornál, gyümölcsnél a tipustermelés révén válik lehetővé. Ezután az 1927. évről szóló működést terjesztette elő Ormándy János dr. igazgató, majd Mohácsi Lajos dr. örömmel állapította meg, hogy az agrár érdekképviseleti törvény elgondolása évről-évre szebben és erőteljesebben bontakozik ki a valóságos életben, mert a gazdakamarai intézmény a legkisebb napszámos- és cseléd-embertől felfelé a tízezer holdas birtokosig egy táborba tömöríti a mezőgazdaság felvirágoztatására az egész gazdatársadalmat.

Holitscher Károly alelnök a községi háztartások ügyét tette szóvá teljes őszinteséggel. A jelenlegi rendszert áldatlannak tartja, mert azon községek, ahol nagybérletek, iparvállalatok vannak, a kereseti adóból gond nélkül élhetnek, míg

AGRÁRIA páfkányliró
gúskonzeru

250 gramm 1 pengő 80 fillér 500 gramm 3 pengő.

RADIKAL baktériumos
páfkányliró

húskivonat 250 gr. 2 P 50 fill., 500 gr. 4 pengő.

Kapható minden gyógyszerár- és drogériában.

más, egyébként érdemes községek 50 százalékos pótdoból kénytelenek a legnélkülözhetetlenebb kiadásait is előteremteni. Azt kívánja, hogy a kamara komoly intőszóval forduljon az illetékes körökhöz addig, amíg a nehézségekkel küzdő községekben az ellentétek és az elégedetlenség káros mérvet nem ölt. Az indítványok során Ruip Jenő pápai kiskgazda az állami tenyészállatbeszerzés körül szerzett tapasztalatait ismerteti és módosító indítványt terjesztett elő, Csaplár József (Császár) pedig a felsődunántuli kiskgazdatársadalom nevében fejezte ki háláját és elismerését az első hat éves munkáért a kamara igazgatóságának.

Kaszala Károly ünneplése Olaszországban. Kaszala Károlynak, a világhírű magyar repülőnek, akit újabb világrekordjáiért napokon át ünnepeltek Olaszországban, érdekes találkozása volt egyik háborús ellenfelével. Kaszala, aki a világháború legvakmerőbb magyar repülője volt, számtalan légi harcot vívott az olaszok egyik híres repülőisztjével, Feretti gróffal. A két vadászrepülő most ismét találkozott gróf ebédet adott a világrekorder Kaszala tiszteletére. Feretti gróf ebédet adott a világrekorder Kaszala tiszteletére. A repülők, akik legutóbbi találkozásukkor még a felhők között néztek farkasszemet egymással, most a fehér asztalnál mosolyogva elevenítették fel a régi elkeseredett harcok emlékét s egymás hazáját éltetve, itták ki poharukat.

Borzalmas bányarobbanás Franciaországban A St. Etienne-től 50 kilométernyire lévő Roche la Mollière-ben kiáramló gázok következtében bányarobbanás történt, amely bányatüzet idézett elő. Megállapították, hogy 53 munkás meghalt. Az áldozatok közül 31 francia, 11 lengyel, 4 marokkói, 2 olasz.

A „Noszty fiu esete” Tóth Marival a dunaszentgyörgyi levették előadásában. Május hó 20-ki számunkban hírt adtunk a dunaszentgyörgyi levettegyesületnek arról a nemes és követésre méltó elhatározásáról, hogy a hősi halottak emlékművének javára több műkedvelő-előadást rendez. Ugyanakkor az előadás-sorozat első darabjáról, a *Felhő Kláiról*, beszámoltunk és fényképét közöltük a kitűnő műkedvelő-gárdáról. Az előadás-sorozat második darabjául a *Noszty-fiu esete* Tóth Marival című pompás magyar vigjátékot választotta a levettegyesület és a műkedvelőgárda nagyszerű vezére: Kuthy Elek. Örömmel állapítjuk meg, hogy — bár ennek a darabnak előadása jóval több készültséget, elmélyedést és odaadó munkát igényelt, mint az előző — a gyakorlott és ügyes gárda ezt a nehéz feladatot is teljes sikerrel oldotta meg. Az előadás közönsége alig tudott betelni a mulatságos vigjáték fordulatos jeleneteivel és főként a szereplők elragadó játékával. A dunaszentgyörgyi műkedvelő-gárda ezzel az előadással a legjobb műkedvelő-társaságok sorába emelkedett. Kuthy Elek valóban büszke lehet nagy és fáradságos munkájának eredményére, de a műkedvelő-gárda, sőt egész Dunaszentgyörgy büszke lehet arra, hogy a levettegyesület élén ilyen hivatott vezető áll. Mellékelt képünk a gárda tagjait ábrázolja: *Álló sor* (balról-jobbra): Kozma Kálmán, Fodor Eszti, Tigyi István, Kaszás Lajos, Dömötör Lajos, Bötz Erzsébet, Bötz Kató, Kecskeméti Dániel, Régi Mariska, Halász József. — *Ülő sor*: Haypál József, Büki Erzsike, Vida Mariska, Kuthy Elek, Grossmann Ilonka, Schwartz László, Katz István. — *Fekvő sor*: Grossmann István, Kokas József.

„A Noszty-fiu esete Tóth Marival” című vigjáték előadása Dunaszentgyörgyön.

(Lásd a szöveget.)

Temetőben.

Temetőben egy új sirra
Árvaleány borul sirra.
„Apám, anyám sir takarja.
Hej, de bús az árva sorsa!”

„Édesanyám, e hant alatt
Meghallod-e panaszaomat?
Árva vagyok, mint virágszál,
Amely kopár hegytetőn áll!”

Hang sutlog a csendes éjbe,
Mintha csak a sírből jönne:
„Ne sírj, mert a jószág atyja
Az árvaikat el nem hagyja!”

VADVIRÁG (Tiszaörs).

Kun Bélát nem adja ki Ausztria Magyarországnak. A bécsi országos főtörvényszék a múlt héten foglalkozott a magyar kormánynak Kun Béla kiadatására vonatkozó kérelmével és hosszabb tárgyalás után olyan határozatot hozott, hogy Magyarországon Kun Béla felbujtására történt több gyilkosság miatt a vörös vezért kiadja Magyarországnak. Ugyanakkor azonban az osztrák igazságügyminiszter olyan álláspontra helyezkedett, hogy a Magyarországon történt gyilkosságok „politikai” természetűek voltak, tehát az osztrák főtörvényszék határozatához nem járul hozzá. Ez annyit jelent, hogy az osztrákok a vörös rémet még sem adják ki Magyarországnak. Az igazságügyminiszter döntése az osztrák nemzeti pártban nagy visszatetszést keltett. A párt vezetősége felelősségre vonta Dinghoffer minisztert, aki azzal okolta meg döntését, hogy az Oroszországban élő osztrák állampolgárok érdekében cselekedett. A bécsi országos törvényszék most tárgyalta Kun Béla és társainak tiltott visszatérési bűnügyét. A vörös hóhér izgató tartalmu beszédet akart a tárgyaláson mondani, de az elnök meghiusította szándékát. A bíróság Kun Bélát három hónapi börtönnel szigorított börtönre, titkárnőjét, Breuer Ilonát pedig egy hónapi börtönre ítélte azért, mert engedély nélkül tartózkodott Ausztriában és titkos politikai működést fejtett ki. Büntetésük után mindkettőjüket kitoloncolják Ausztriából.

Leventeverseny Somogyjádán. Horváth József osztopáni olvasónk közli velünk, hogy június hó 24-én körzeti leventeverseny volt Somogyjádán, melyen részt vettek Ede, Gamás, Osztopán, Pamuk, Somogyvár, Somogyvamos és Somogyjád leventéi, hogy bemutassák tudásukat, rátermettségüket. A leventék a somogyjádi vásártéren táboroztak, ahonnan reggel fél kilenc órakor a faluba vonultak református Istentiszteletre. Istentiszteletre menet és jövet Osztopán község leventéi vezették a szadzadot. Az Istentisztelet alatt Izsák Aladár lelkesítő beszédet intézett a leventékhez és arra kérte őket, hogy használják fel minden erejüket és tudásukat Csonkaházánk felszabadításáért. Istentisztelet után ismét a gyakorlótérre vonultak a leventék és a kötelező *fapuskagyakorlatot* mutatták be községenként. Ebben a versenyszámban az első díjat Somogyjádának, a másodikat Osztopánnak ítelték. Ezután a *cellővészt* következett, amelyet Gamás nyert meg. A délelőtti folyamán bonyolították le a tűzoltóversenyt, melyet Somogyvár nyert meg. Az *atlétikai verseny* délután 2 órakor kezdődött. A legtöbb versenyszámbot Osztopán leventéi nyerték meg. Összesen 35 darab érmet nyertek, köztük tizenegy elsődíjat. Az érmeek kiosztása után a testnevelési tanácsos hazafias beszédben megköszönte a leventék szép munkáját.

Embereket ölt Nyirlugoson a villám. A napokban nagy vihar vonult el Nyirlugos község felett. Az égiháborúnak két halálos és egy súlyosan sebesült áldozata van. A község melletti *Körháltanyán* Orosz Józsefet és Orosz Józsefnét a villám agyonsújtotta, Szilágyi József pedig ijedségében idegrázkódást kapott.

Patkányok, egerek és mezei egerek irtására a legjobban ajánlható a „Ratinol” irtóanyag, amely fertőző betegséget plántál az illető állatfaj közé és gyökeresen kiirtja. Más állatra, vagy emberre nem ártalmas. Ugyanitt beszerezhető sváb, rusznai, csótányirtószerek is. Postaszéki küldési hely Ratinol Laboratórium, Budapest, VII., Murányi-u. 36.

Haldoklik a kis ibolya.

Haldoklik a kis ibolya, nem lesz több kikelet.
Jaj de boldog az a szív, mely sohasem szeretett.
Bár ne tudtam volna én se, mi az a szerelem,
Kikeletről álmodna télen is az én szívem.

Bucsuzik a vándormadár, elhagyja e tájat,
Megpihen majd más hazában, hogyha már elfáradt.
Én is, én is vándor leszek, itt hagyom e tájat,
Pedig nehéz utra kelni, ide köt a bánat.

Akármiyen messze megyek,
Téged soha nem feledlek,
Vissza sirlak egyre, mehetek én akármerre,
Mindig te vagy az eszembe, te vagy az eszembe...

KOZICZ ILI (Ság).

A kormányzó a szentesi lóversenyen. A magyar lótenyésztés felvirágoztatása és a lovassport népszerűsítése érdekében a Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület lovassport egyesülete versenyt rendezett Szentesen a vármegye, Szentés és Csongrád városok, valamint a Faluszövetség és a Duna—Tisza-közi Mezőgazdasági Kamara támogatásával. Az ünnepségen a kormányzó is megjelent, akit Farkas Béla a vármegye főispánja köszöntött. A kormányzó egyszerű szavakban mondott köszönetet az üdvözlésért. Négyessy Imréné dr.-né a város hölgyei, Szeder Feenc Jánosné dr.-né pedig a MANSz nevében üdvözölte a kormányzó fellegét és mindketten szép rózsabokrétát nyújtottak át neki.

A verseny résztvevői, mindannyian birtokos mezőgazdák, elvonultak a kormányzó előtt. A közel száz lovas mindegyike magyar népviseletben, jórészt nyereg nélkül ülte meg lovát, s nagy tapsban részesült. Egymás után futottak le az 1200 méteres és a 2000 méteres sikversenyt, az 1800 méteres nyílt sikversenyt, az 1600 méteres gátversenyt, majd a díjugratás következett sorra. A lovasok — jórészt gazdaifjak — mindannyian igen szép eredményt értek el. A kormányzó a versenypályáról a megyeházra hajtatott, ahol a főispán teát adott tiszteletére, utána pedig autón visszament kenderesi birtokára.

Nobile megmentője a jégziget foglya lett. Legutóbb beszámoltunk arról, hogy Lundborg svéd pilótának sikerült megmenteni Nobile tábornokot és egyik társát. A mentési munkálatok azóta nem jártak eredménnyel, sőt újabb szerencsétlenség történt. Lundborg svéd repülő Nobile és a sebesült motor-szerelő megmentése után harmadszor is visszatért gépével az uszó jégzigetre, hogy a többi hajótöröttet is magával vigye. Amikor leszállt, gépe összetört s így ő is az uszó jégziget foglya lett. A sarki expedíció szerencsétlenségeinek helyzete tehát a következő: Amikor az Itáliával a baleset történt, a léghajó kettévált, Nobile és hat társa a jégzigetre zuhant, a többiek pedig a léghajó elragadta. Sorsukról még semmit sem lehet tudni. A jégzigetről három sarkutazónak sikerült a szárazföldre jutni, akik megindultak, hogy gyalog érjenek el lakott területre. Ők is eltűntek. A jégzigetet közben messzebb sodorta az ár a rajta levő négy emberrel, akik közül azonban kettőt, mint ismeretes megmentettek. Közben a svéd pilótával baleset történt, tehát három foglya van ismét a jégömbnek, amelyet az ár gyors iramban sodor a part felé. A szerencsétlenek újabb vészjeleket adtak le. Megmentésükre nemcsak repülőgépek, hanem kutyaszanok is indultak s remény van arra, hogy a kutyaszanok a napokban meg is érkeznek oda, ahova a jégzigetet az ár sodorja. Emlékeztet még, hogy az Itália hajótöröttjeinek megmentésére sietett Amundsen, a híres sarkutazó is, aki szintén repülőgéppel akarta megközelíteni a szerencsétlenül járt embereket. Amundsen is elnyelte a titokzatos észak s most róla sem tudnak semmit. Főlkutatására a fia indult el. A rejtélyes ismeretlenség, az örök jég és hó világa tehát ismét számos áldozatot követelt.

Öt halottja van az osztópáni gombamérgezésnek. Mult heti számunkban hirt adtunk arról a súlyos szerencsétlenségről, melyet mérges gomba elfogyasztása okozott Osztopánban. A kaposvári kórházba szállított betegek közül az orvosok legnagyobb erőfeszítése dacára is öt munkás meghalt. A szerencsétlen véget ért mezőgazdasági munkások névsora a következő: Baranyi Kálmán, Baranyi Kálmánné Pap Mária, Tóth Erzsébet, Maros Mihály siketnéma, bajai munkás és Pongrácz Sándorné. Valamennyien irtózatosságot okoztak ki lelküket. A tömeges mérgezés ügyében lefolytatott vizsgálat során Kárpáti Antal osztópáni csendőrtiszt helyettes megállapította, hogy a gombát a munkások tiltott helyen szedték. (Beküldte ifj. Horváth József, Osztopánról.)

Az első magyar kántornap. A napokban tartották meg az első magyar kántornapot Csákvárott. Eszterházy Mór és Shroy Lajos székesfehérvári püspök erkölcsi és anyagi támogatásával tartották meg az ünnepséget. Husz magyar kántor a csákvári kegyuri templom kiváló orgonája mellett olyasmint produkált, ami önmagában nagyszerű tény és reményteljes ígéret a hazai egyházzenei kultúra szempontjából. A kántorakadémiát püspöki szentmise vezette be, melyen a csákvári kisiskolások énekeltek latin korális és régi magyar egyházi népénekeket. Az egyházzenei bemutatás zsufolt templomban, általános érdeklődés mellett folyt le. Husz kántor jelentkezett a csákvári esperesi kerületből s közvetlen környékéről. Mindegyik hét pontra felelt a korális énekből, magyar egyházi népénekből és orgonajátékból. A bírálóbizottság a következő öt kántort ítélte legjobbnak: Kovalovszky Sándor (Pomáz), Fejes István (Csákvár), békevári Konrád János (Mór), Tauth Antal (Pátka) és Györkös János (Perkáta). Ez az öt kántor milliókra menő kotta- és könyvajándékot nyert.

Állat- és vetésdíjazás Sokorópátkán. A györmegyei Sokorópátka községben Péter és Pál napján a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara állat- és vetésdíjazást rendezett. Az ünnepségen megjelent sokorópátkai Szabó István volt miniszter. Ormándy János kamarai igazgató és még sokan mások. Az állatdíjazásra 40 tehenet és tíz üszőt hajtottak fel. A díjakat az egyes állatok minősége szerint a következők nyerték: 1. Sokorópátkai Szabó László. 2. Prozinger Vendel. 3. Szabó András. 4., 5., 6. Sokorópátkai Szabó László. 7. Tomolák János. 8. Lascsik Vendel. 9. Polgár Lőrinc. 10. Polgár István. 11. Sokorópátkai Szabó László. A miniszter fia a pénzdíjakról lemondott. Ezután a gazdakörben gazdasági előadásokat tartottak, majd Sokorópátkai Szabó István beszámoló beszédet mondott, amelyben ismertette, milyen nagyot fejlődött a község az utóbbi időben. Délután a vetéseket szemlélték meg. Az első díjat Prozinger Vendel bírta, a második díjat Lascsik Vendel kapta. A kamara hat pénzdíját Pécsi István, Katona László, Vácsi István, ifj. Pécsi György, Mintler István és Lakner Lajos kapták. Szép árpavetésért külön díjazásban részesült Varga József és Faragó Ignác. Ezenkívül Szely Imre róm. kath. plébános, a leg szebb repáért, kukoricáért és zabért kamarai díszoklevelet nyert.

Másfélévi börtönre mérsékelte a Kuria Hatvany Lajos büntetését. Hatvany Lajos bárót, aki a Bécsben megjelenő Jövő című lapban nemzetgyalázó cikkeket írt, a törvényszék két évi, majd a tábla négy évi fegyházra ítélte. Most foglalkozott a bűnüggyel a Kuria. Vargha Ferenc dr. koronaügyész vádbeszédében többek között a következőket mondotta: „Nem osztom azok nézetét, kik azt mondják, hogy egy bűn sohasem bocsátható meg. Oroszlán nem vadászik egerekre, ágyuval nem lövöldöznek verebekre. Azt hiszem, hogy erre az emberre jóval enyhébb büntetést kell kiszabni. Olyan ítéletet kérek, amelyből kicsendül Magyarország nagylelkűsége.” A Kuria megváltoztatta a tábla ítéletét, másfél évi börtönre ítélte Hatvanyt és kötelezte, hogy az államkincstárnak százötvenezer pengő erkölcsi kártérítést fizessen.

A Gamma Laboratórium többek között a következő megrendelést kapta egy orvostól, aki saját magán próbálja ki a Gamma hajszeszt és a postautalvány szelvényére a következőket írta: Kérem, sziveskedjék ismét egy üveg hajszeszt küldeni. E szeszt saját magamon próbáltam ki s így bátran merem ajánlani a pácienseimnek is, sőt rendelem is. Maradtam kéréssem megismétlésével őszinte tisztelettel dr. Szuk Lehel, Salgótarján. — A Gamma külföldön is nagy eredményeket ért el, éppen most érkezett több rendelés Párisból, Londonból és Berlinből. E csodaszernek tehát jobb bizonyítvány nem kell.

**Pálinkafőző- és mosóüstök vörösréz-ből
RÉZGÁLIC — RAFFIA — RÉZKÉNPOR**

Kitűnő gyártmányu

szőlőpermetezők

legolcsóbb áron beszerezhetők

SZONTÁGH PÁL rézáruraktár

Cégtulajdonos: TERÉNY S.-né.

Budapest, IX., Üllői-ut 19. szám.

Telefon: József 362—17.

OLVASÓINKHOZ!

Felkérjük azokat az igen tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetése 1928. június hó 30-án lejárt, hogy a már megküldött becsatolt befizetési lapon az előfizetési díjakat beküldeni szíveskedjenek, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI DÍJAINK:

Egész évre	8 pengő
Félévre	4 pengő
Negyed évre	2 pengő

Ingyen mutatványszámot levelezőlapkérésre készséggel küld a

„Vasárnap” kiadóhivatala
(Budapest, VI. ker., Ó-utca 10.)

Ferenczy Ida palotahölgy meghalt. A régi, boldog Magyarország egyik ismert és nagyon népszerű alakja hunyta le szerdán örökre a szemét: Bécsben meghalt Ferenczy Ida, Erzsébet királyné egykori udvarhölgye. Ferenczy Ida évekig élt a felejthetetlen emlékü, örökké gyászoló szívű királyné mellett s nagy része volt abban, hogy Ferenc József felséges hitvese annyira megszerette a magyarokat. Ferenczy Ida holttestét szombaton délután szentelték be a bécsi Augustinus-templomban, azután Kecskemétre szállították, ahol kedden temették el.

Életfogytiglani fegyházra ítélték a kifutófiu gyilkosát. A múlt év júliusában Barna József tehéngondozó meggyilkolta Budapesten, a Hungária-ut egyik üres telkén Preszler János 15 éves kifutófiút, akinek 32 pengővel tartozott. A gyilkos megfojtotta áldozatát, aki védekezés közben összekarmolta Barnát. A királyné egykori udvarhölgye. Ferenczy Ida évekig élt a fe-Barna Józsefet a törvényszék annakidején 15 évi fegyházbüntetésre ítélte, a büntetést azonban a tábla életfogytiglani fegyházra emelte fel. Az ítélet ellen úgy az ügyész, mint a vádlott felebbezett.

Felvétel a budapesti m. kir. állami felsőipariskolában. A budapesti m. kir. áll. felsőipariskolába való felvétel végett, az eddigi szokástól eltérőleg, legkésőbb július hó 20-ig kell személyesen vagy írásbelileg jelentkezni. Bővebb felvilágosítást nyújtó Tájékoztató az intézet igazgatóságától (Budapest, VIII., Népszínház-u. 8. sz.) díjtalanul kapható.

A mezőberényi hősök emléke. József királyi herceg a múlt vasárnap leplezte le a község ötszázhetvenkét hős halójának emlékére felállított emléksobrot. Az ünnepségen a királyi herceg lélekemelő beszédet mondott, majd végignézte a vitézek, cserkészek, leventék és a volt katonák díszmenetét.

Öngyilkos lett egy tizenegy éves köröstarcsai kislány. Stein János köröstarcsai lakos tizenegy éves kisleánya a bevásárlásra adott pénzt elköltötte. Amidőn édesatyja emiatt megpirongatta, elbujdosott. Csak hosszas keresés után akadtak rá az egyik kertben, ahol fejkendőjével felakasztotta magát a kis gyermekleány. Mire rátalálták, már halott volt.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Hol kaphatok hengerelt ólomlemez? (H. F., Orosháza.) — Felelet: Minden nagyobb vaskereskedésben, továbbá elektrotechnikai szaküzletben. Egyébként Budapesten a következő ólomöntödékben: Pál Mihály cég (V., Wahrmann Mór-utca 13.) és Magyar Ólomárugyár Rt. (V., Korall-utca 5.).

Kérdés: 1. Hősi emléket akarunk állítani, be kell-e a tervet valahol mutatnunk, vagy pedig elkészíthetjük minden előzetes hatósági jóváhagyás nélkül? (P. J., Liszó.) — Felelet: Igen, a tervet be kell mutatni a hősi emlékek országos bizottságának, amely Budapesten, a vallás- és közoktatásügyi minisztériumban székel (V. ker., Hold-utca.).

Kérdés: 1. Mennyi hitelt engedélyezhet egy falusi kores-máros, amit per esetén a bíróság is megítél? 2. Százötven pengő kölcsönt vettem fel a szomszéd hitelszövetkezetben. Most a szövetkezet minden hónapban két pengő tagsági díjat követel tőlem. Jogos-e a követelésük? (K. K. J., Püspökszenterzsébet.)

— Felelet: 1. Négy pengőt. 2. Ha a kölcsönt úgy vette fel, hogy a felvétel alkalmával belépett a szövetkezet tagjai sorába és erről kötelezőt is állított ki, úgy a kérdéses összeget meg kell fizetnie, egyébként pedig nem.

Kérdés: A vármegyei testnevelési bizottság pénzbeli jutalmat adott a leventeoktatók számára. Ki jogosult a jutalom felvételére, a leventefőoktató vagy pedig a többi leventeoktató is? (1525. M. H.) — Felelet: Ha a testnevelési bizottság kifejezetten az oktatók részére adományozta a jutalmat, úgy természetesen mindegyik oktató jogosult bizonyos összeg felvételére, ha nem, úgy csak az, akinek a jutalmat megszavazták.

Kérdés: 1. Hol van a Magyar Kultura és a Magyar Grafika című folyóiratok kiadóhivatala? 2. Felvesznek-e a m. kir. felső-építőipariskolába, ha a szükséges előképzettségem megvan, de bizonyítványaim nincsenek? (P. A., Pusztázám.) — Felelet: 1. Magyar Kultura Budapest, V., Honvéd-utca 10., Magyar Grafika V., Rózsa-utca 25. szám. Kérjen mutatványszámot. 2. Ha bizonyítványait semmiképpen sem tudja megszerezni, úgy méltánylást érdemlő esetről lévén szó, talán felveszik. Mindenesetre forduljon levélben az iskola igazgatóságához: Budapest, VII., Thököly-ut 74. szám.

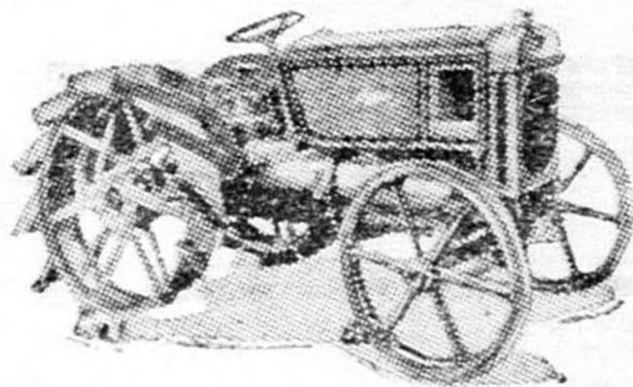
Kérdés: 1. Összegyűjtöttem a „Vasárnap” múlt évi számain, ha beküldöm a kiadóhivatalnak, kaphatok-e érte valamilyen könyvet? 2. Kis ezüst érmem van, lehetek-e vitéz? 3. Visszakapom-e a vitézségi érem bizonyítványát, ha beküldöm a vitézi székhez? 4. Mikor fizetik már az érempótdíjakat? (K. J., Jászberény.) — Felelet: 1. Dicséretre méltó szorgalom, ha a példányonként vásárló olvasónk összegyűjti lapunk egész évfolyamát. Szorgalmának meg is van a jutalma, mert — amint láthatja — az összegyűjtött lapok kellemes szórakoztató olvasmányt nyújtanak. Kár volna megválni tőlük, hiszen más is örömmel forgathatja. Jutalomkönyvet ilyen esetben nem szoktunk adni. 2. Érdeklődj meg a szolnoki vitézi szék kapitányságánál. 3. Visszakapja. 4. Erről lapunk minden számában megemlékezünk. Várjon türelemmel, a közeljövőben — egy-két éven belül — elintézik a járulékok ügyét.

Idejében és legolcsóbban végzi el a szántást, ha

Austin
traktori

Ára 7904 pengő

Kedvező fizetési feltételek!

Kérje 20 sz. árlapunkat.

használ. Nagy teljesítményű, keveset fogyaszt, üzembiztos, egyszerű kezelésű és mivel jó anyagból van gyártva, hosszú élettartamu.

SATURNUS R.-T., Budapest, VI., Teréz-körút 40.

Kérdés: 1. Villamoskalauz szeretnék lenni, öt elemi iskolai osztályt és három tanonciskolai osztályt végeztem, felvesznek-e? 2. Kit terhel a háromhetes kalauztanfolyam költsége? 3. Hová forduljak felvétel végett? (B. B., Törökszentmiklós.) — **Felelet:** 1. Az iskolai végzettsége elegendő, ha jól ír és olvas és számol, úgy bizonyára felveszik. 2. A tanfolyamot a villamostársaság rendezi s az viseli a költségeket is. 3. Érdeklődjék a Beszkárt igazgatóság személyzeti osztályánál, Budapesten, V., Akácfa-utca 15. szám.

Kérdés: 1. Kölcsönvettem 2000 koronát 1918-ban és a hitelező most 2000 pengőt követel vissza. Mennyit ítél meg a bíróság? 2. Az örökhagyó végrendeletében gyermekeinek nem egyenlő örökrészt hagyott. Lehet-e követelni kiegészítést? (K. J. Kalocsa.) — **Felelet:** 1. Ha a kölcsönvevő a visszafizetéssel vétkesen késedelmeskedik, tartozik a kölcsönvett összeget felértékelve visszafizetni. A legrosszabb esetben sem ítél meg a bíróság 300—400 pengőnél többet. 2. Csak abban az esetben, ha a juttatás a köteles részt sérti.

Kérdés: Mi lehet az oka annak, hogy kis csirkém nagy része kéthetes koráig elpusztul és hogyan lehetne a vészt megakadályozni? (Ifj. Ny. J., Jászapáti.) — **Felelet:** A vészt nehéz megakadályozni, de még nehezebb orvoslást ajánlani, ha a betegség tüneteit sem írja le. Sokféle betegség fordul elő csibéken s a betegség neme szerint változik az orvoslás. Jó lesz megvizsgáltatni állatorvossal, hogy nem fehér hasmenés lépett-e fel. Ebben az esetben már a tyukok voltak betegek s ezeket kellene mielőbb eltávolítani a baromfiudvarából. Az állatorvos majd részletes utbaigazítást ad.

Kérdés: 1. Mivel permetezzem az egresbokrokat, hogy eltisztítsam róluk a penészt? 2. Hogyan lehet védekezni a pajzstetvek ellen? (H. F., Győrszentmárton.) — **Felelet:** 1. Az egresbokrokat hintse be most és azután három hét múlva újból olasz rézkénporral. 2. A pajzstetvek ellen már csak ősszel, a levélhullás után lehet irtóhadjáratot folytatni: a fák ágait és törzsét 15 százalékos dendrin-nel befecskendeznie.

Kérdés: Cseresznyefáim tele vannak hangyával és feketetűvel. Hogyan lehetne a fákat megtisztítani a tetvektől? (B. M., Kiskőrös.) — **Felelet:** A cseresznyefákon levő feketetűt elpusztíthatja quassianak 2%-os oldatával való permetezés útján, a hangyákat pedig úgy, ha a legközelebbi hangyabolyba lyukat fur, ebbe 1—2 deciliter szénkéneget önt s azután mindjárt alaposan betapossa. A szénkéneget robbanó anyag, tehát közelében nem szabad tüzet gyújtani vagy dohányozni.

Kérdés: Villamos kalauz szeretnék lenni, számíthatok-e felvételre, ha nem személyesen jelentkezem az igazgatóságnál, hanem csak igazolványaimat küldöm fel az igazgatóságnak? (Hü olvasó, Keszthely.) — **Felelet:** Mielőtt bizonyítványait felküldené, előbb írásban érdeklődjön a felvétel időpontja iránt.

Ha már erről értesítették, akkor személyesen kell jelentkeznie a felvétel végett.

Kérdés: Egyik biztosító társaságnál 16.000 pengő erejéig biztosítottam. Évi díj 34 pengő 50 fillér, illetmény 41 pengő 29 fillér, összesen tehát 75 pengő és 88 fillért fizetek. Tudomásom szerint a biztosító társaságok csak 50 százalékos kezelési illetményt számíthatnak, az én esetemben pedig az illetmény 120 százaléknál is több. Jogos-e ez a felszámítás? (P. J. Liszó.) — **Felelet:** A biztosítási díj szabad egyezkedés tárgyát képezi és a felek kölcsönös jogaira és kötelezettségeire nézve a biztosítási szerződés feltételei — amelyek a kötvényben vannak megszabva — irányadók. Tessék tehát a kötvényszöveget figyelmesen átolvasni, az abban foglaltak úgy a biztosítóra, valamint a biztosítottra kötelező erővel bírnak.

Kérdés: Cserkész szeretnék lenni, mit kell tudnom, hogy a harmadik osztályba felvegyenek és mit kell tudnom, hogy a második vagy az első osztályba vegyenek fel? (Ifj. H. J., Osztopán.) — **Felelet:** Mindenkit, aki a cserkészeknél előírt próbaidőt kifogástalanul eltöltötte, fogadalomtételre bocsátanak. A fogadalom és a jelöltvizsga után a cserkész nem kerül be a harmadik osztályba, mert ilyen nincsen. Rendes cserkész marad addig, míg le nem teszi, az ugynevezett másodosztályu próbát, amely után másodosztályu cserkész lesz. A próba több ügyességből áll, pl.: főzés, térképolvasás, uszás, első segély stb. A másodosztályu próba után bizonyos időre, lehetőleg az elsőosztályu cserkészpróbát is. Ekkor elsőosztályucserkész lesz.

Kérdés: 1. Matróz szeretnék lenni, hová forduljak? 2. Milyen előképzettség szükséges ahhoz, valaki matróz lehessen? 3. Melyik hajóstársaság hajói járnak Európa és Kanada között? 4. Van-e Kanadában olyan vállalkozó, aki kifizeti a kivándorló hajójegyét és a kivándorló csak Kanadában fizeti vissza a jegy árát? (Olvasó, Berzence.) — **Felelet:** 1. Forduljon a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatóságához (Budapest, V., Széchenyi-rakpart 3.). 2. Testi rátermettség és az elemi iskola elvégzése. 3. Több engedélyezett társaság szállít kivándorlókat Kanadába, így pl. Norddeutscher Lloyd, Cunard Line, White Star Line, Sítmar Società Italiana Maritima) stb. Ezen társaságok irodái Budapesten, VII., Baross-téren vannak. 4. Tudomásunk szerint nincsen.

Kérdés: Milyen messze van Budapesttől Orosháza? (Ifj. R. J., Szentotornya.) — **Felelet:** Légvonalban körülbelül 160 kilométer.

Kérdés: 1. Kisgazda vagyok, szeretnék vegyeskereskedést nyitni, hova forduljak engedély végett? 2. Kaphatok-e trafik-engedélyt is és ha igen, hová kell ebben az ügyben fordulnom? 3. Melyik cég szállítana árut Budapestről viszonteladásra az új boltba? 4. Lovam bőre alatt mogyorónagyságu dudorodások

Losonci típusu

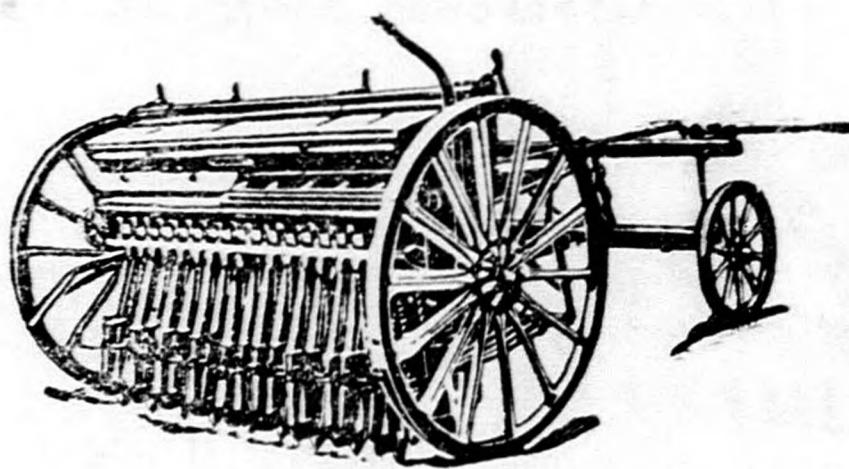
vetőgépre van önnek szüksége,

ha többet és olcsóbban akar termelni

„RECORD DRILL” sorvetőgép

„RECORD VIII” sorvető és sortrágyázógép

Sorban vet!

Sorban trágyáz!

UJDONSÁG! 32 soros traktorvontatású sorvető- és sortrágyázógép
Gyártja az **ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR R.-T.**

BUDAPEST, VI., VÁCI-UT 19. :: TELEFON: Lipót 909—34.

Városi mintaraktár: VI., Vilmos császár-ut 65.

Fióktelep: Székesfehérvár, Nagy Sándor-utca 9.

vannak. Ha levakarom, akkor minden dudorodás alatt vér fakad. Mi lehet a baj oka és hogyan lehetne azt orvosolni? (T. J., Somogyjád.) — **Felelet:** 1. Az elsőfoku iparhatóságához (szolgabíróhoz.) 2. Indokolt esetben kaphat, forduljon a pénzügyigazgatósághoz 3. Mindenféle árut szállít a Hangya szövetkezeti központ (Budapest, IX., Közraktár-ut 32.) Jó cégeket ajánl, bármilyen szakmából a Baross-szövetség (Budapest, IV., Deák Ferenc-utca 10.) 4. A göbös és csomós kiütés influenza, kruppos tüdőgyulladás, mirigykór kapcsán vagy a filariafertőzés hatására lép fel. Az állat megvizsgálása nélkül lehetetlen az igazi okot megállapítani s orvosszert ajánlani. Feltétlenül vizsgáltassa meg állatorvossal!

Kérdés: Négy polgárit végeztem, építőmester szeretnék lenni, mit kell tanulnom és hol végezhetem el a megfelelő iskolát? (H. M., Miklósvár.) — **Felelet:** Egy évi gyakorlat után el kell végeznie a három évfolyamból álló m. kir. állami felsőépítőipariskolát, amely Budapesten (VII., Thököly-ut 74. sz. alatt) van. A gyakorlati év után az iskolára való felvétel végett, felvételi vizsgát kell tennie. A felvételi vizsga anyagáról, valamint a felvétel időpontjáról felvilágosítást kaphat az iskola igazgatóságától. Irjon oda.

Kérdés: Kapható-e Lehne: Egyedül című regény? (N. M., Nagyléta.) — **Felelet:** Igen, ára 1 pengő Dícséretre méltó igyekezet, ha valaki külföldi írók könyveit olvasgatja, de még dícséretesebb, ha előbb a hazai nagyok írásaival ismerkedik meg. Különösen áll ez a fent kérdezett könyvre. Lehne-nél összehasonlíthatatlanul értékesebb írónk, nem egy élt és él jelenleg, de közel száz. Tessék ezeknek könyveit forgatni. Lapunk állandóan közöl könyvjegyzéket, amelyből sok önnek megfelelő könyvet vásárolhat.

Kérdés: 1. Mi a pontos címe József királyi hercegnek? 2. Kapott földemen a jég 75 százalékos kárt okozott. Kérhetem-e emiatt a haszonbérösszeg leszállítását? 3. Mikor telekkönyvezik már a kiosztott földeket? 4. Mikor folyósítják a vitézségi érmék pótdíját? 5. Lehet-e a közeljövőben királyválasztásról szó? (V. J., Csongrád.) — **Felelet:** 1. József kir. herceg Öfensége, tábornagy. Lakása: Budapest, I., Vár, Szentgyörgy-tér. 2. Az illetékes pénzügyigazgatóságtól kérje. 3. Rövidesen rákerül a sor. 4. A közeljövőben. 5. Nem.

Kérdés: 1. Törpebirtokos vagyok s annakidején kértem földet, amire 310.000 koronát előzőleges költségként be is fizettem. Földet nem kaptam, hová forduljak, hogy a pénzt visszakaphassam? 2. Árvapénzem volt a takarékpénztárban. A pénz egy részét 1920. évben megkaptam, egy kisebb része pedig bent maradt, milyen értékben vehetem ki a takarékbán maradt összeget? (B. S., Hajduböszörmény.) — **Felelet:** 1. Az Országos Földbirtokrendező Birósághoz. Budapest, V., Klotild-utca 15. 2. Csak a betett koronaértéknek megfelelő fillérértékben.

Kérdés: Miért hívják Rothermere lord fiát Harmsworthnak és nem Rothermernek? (B. Á.-né Kiskunmajsa.) — **Felelet:** Az angol főúri családokban csak a legidősebb férfi viseli a főnemesi család nevét, amely egyúttal a családi birtok elvezetével is jár, míg a többi tagok, a család eredeti nevét viselik.

Az angolok ugyanis megtartották a grófságnak mint rangnak oly módon való öröklési rendjét, hogy a főúr gyermekei nem mind válnak gróffá, hanem csak a legidősebb. Hasonlóképpen nevezték nálunk például a Pálffyakat pozsonyi grófoknak, II. Rákóczi Ferencet Sáros grófjának, Zápolya Jánost szepesi grófnak stb.

Kérdés: Hol kaphatok csirkekeltetőgépet? (Sz. Sz., J., Mélykut.) — **Felelet:** Lapunk multheti számában több címet ajánlottunk. Olvassa el a E. J. Balmazújváros számára írt válaszunkat.

Kérdés: Olvastuk szíves utbaigazításukat az Amerikába való kivándorlásról. Mi már megkaptuk a bevándorlási engedélyt és el is küldtük a budapesti amerikai konzulátusra, de azóta választ se kaptunk, mit tegyünk? (S. B., Aldebrő.) — **Felelet:** Sürgősen irjanak a konzulátushoz és kérjék a beutazási engedély azonnali visszaküldését. A konzulátus címe: Budapest, IV., Deák Ferenc-utca 16. szám.

Kérdés: Hol kaphatok használt sürgönydrótot? (Ifj. Sz. G., Szank.) — **Felelet:** Amint azt már levélben megírtuk (valószínű, hogy nem kapta kézhez), sürgönydrót vásárlás végett forduljon az ügyben illetékes m. kir. póstavezérgazgatósághoz (Budapest, I., Krisztina-körút 12.)

Kérdés: Létezik-e még az Unio biztosító intézet kötelékében működő leánykiházasítási egyesület? (D. A., Dunaszekeső.) — **Felelet:** Az Unio biztosító és a kötelékébe tartozott Első Leánykiházasítási Egyület felszámolás alatt áll és a biztosításokat a Phönix biztosítóintézet vette át. Tessék a Phönix biztosítóintézethez fordulni (Budapest, VII., Erzsébet-körút 48. szám.)

Kérdés: 1. Szomszédom fűzfája éppen a mesgyn áll, követelhetek-e kártérítést, mert az árnyéka miatt a vetésem szenved? 2. Mit jelent ez a szám: 1 m³ és ez 0.28 m² (Előfizető Mohács.) — **Felelet:** 1. Kártérítést nem követelhet, ellenben a mesgyn túl az ön telkére áthajló ágakat minden további megkérdezés nélkül lenyesheti. 2. Az első azt jelenti, hogy egy köbméter, vagyis olyan tömegű anyag, amelyet, ha kocka formába öntenek, annak minden oldala egy méter. A második szám pedig területmérték és egy olyan nagy négyzet alakú területet jelent, amelynek mind a négy oldala 28 centiméter hosszúságú. A cementkeverés módja aszerint változik, hogy milyen célra használja fel.

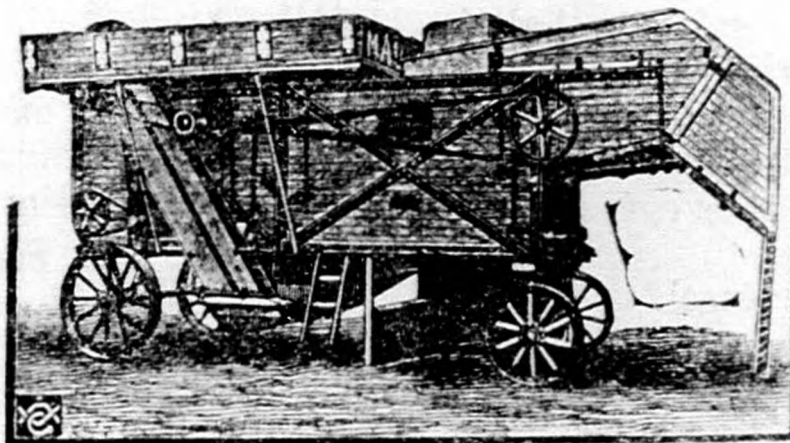
Kérdés: Hány óra a kötelező leventegyakorlati idő? (Ifj. Ö. S., Csánig.) — **Felelet:** Amint azt már többször megírtuk, a kötelező leventegyakorlati idő hetenként 2–3 óra. A gyakorlati időbe azonban nem számít be a gyakorlótérre való kivonulás ideje.

Kérdés: Hároméves üszöm a baloldalán többször felfuvodik, mivel lehetne a felfuvódást megakadályozni? (M. A., Berzence.) — **Felelet:** Az idősült felfuvódás ellen Marek professzor a következőket ajánlja: Az előgyomrok mozgásának serkentése a bendő masszálásával és a bendőmozgást serkentő szerekkel (Ezerin, Veratrin), keserű só, hánytató borkő stb., Gyógyíthatatlan alapbántalom esetén helyesebb az állatot mielőbb levágnatni.

Legjobb, legtökéletesebb, legtartósabb
az államgépgyári acélkeretű

golyóscsapágyas cséplőgép.

Nagy munkateljesítmény mellett
szemvesztés nélkül
piacképes gabonát szolgáltat.

Államgépgyári

gőz-, benzin- és szivógázlokomobilok, traktorok és az összes mezőgazdasági munkálatokhoz szükséges legjobb gyártmányú **mezőgazdasági gépek és eszközök** állandóan raktáron vannak.

Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége,
Nemzetközi Gépkereskedelmi Rt.

Budapest, V., Vilmos császár-ut 32.

Nyugati fiók: V., Vilmos császár-ut 63.

Kérje a legújabb X. számú árjegyzéket.

A LEVEGŐ KIRÁLYA.

REGÉNY. IRTA: TURCHÁNYI ISTVÁN.

(6. folytatás.)

Ezt a Samnak szölitott mondta.

— Jöhettek, — felelt a vöröshaju — mire megérkeztek, addigra a hiéna emberei is a helyükön lesznek.

— A vén Bobbyt pedig ...

— Elintézzük! Légy nyugodt!

A vöröshajú most felállt és elbúcsúzott társától, aki nemsokára szintén távozott a teremből. Nem követtem, hiszen nyugodt voltam afelől, hogy találkozom még vele. Visszaemlékeztem arra, hogy a Samnak szölitott férfit arról beszélt, hogy ma este ráveszi Osbornet az utra. Elhatároztam hát, hogy estére én is megjelenek Phileas barátomnál, akinek házában otthonosan mozogtam, és megvárom az emberemet. Tudtam, hogy eljön; nos hát akkor majd a szemébe nézek!

Igy is tettem. Mint legtöbbször máskor, most is nagy vendégsereg hullámozott fel s alá a hatalmas teremben. Nehezen találtam meg Pamelát, aki mihelyt meglátott, hozzám sietett és szeretetreméltó mosollyal üdvözölt.

— Édesatyja? — volt az első kérdésem hozzá. Kissé összeráncolta homlokát, úgy felelt:

— Papa visszavonult a titkárával, Sam Wilkinssonnal ... Váratlanul fontos megbeszélési valójuk akadt. Üzenjek érte?

— Ó, a világért sem! — szöltam, titkos elégteliséggel, mert most már biztos voltam a dolgomban. Pamela is ugyanezt a nevet mondotta, amelyet délelött hallottam a vöröshajutól. Az is Samnak szölitotta a cinkostársát.

— Ne zavartassa magát, kedves Pamela, — megvárom édesatyját. Böven van időm, ráérek ...

— Ahogy tetszik. mr. Haig, — mosolygott Pamela, azután ezt mondta — régen láttuk ...

— Nem voltam Newyorkban, — feleltem. — Valamilyen ügy elszölitott innen, ezért nem mutatkozhatam. S attól tartok, hogy rövidesen ismét itt kell hagynom ezt a várost.

— Ó, mennyire irigylem önt! — lelkesedett Pamela. — Minden nap új meg új meglepetéseket hoz önnek!

— Ezek a meglepetések nem fiatal leányoknak valók, — feleltem mosolyogva.

Pamela durcásan fogadta megjegyzésemet.

— Ön nagyon gyöngének tart engem! Pedig én is szeretnék részt venni egy olyan kalandban, amely a férfiakat is nehéz megpróbáltatás elé állítja.

Hirtelen eszembe villant, amit a szálloda halljában hallottam, hogy Pamelát is rá akarják venni, kísérje el atyját a bányákba. Az ismeretlen veszedelemre gondoltam, amely ezt a sugárzó szépségű leányt fenyegeti és megboroztam. Pamela észrevette ezt és egészen melém lépve, így szölt:

— Miért néz rám olyan megdöbbenéssel?

Igyekeztem erőt venni magamon.

— Megdöbbenéssel? — mosolyodtam el. — Legfeljebb csodálkozom a kívánságán. Higyje el, hogy nem fiatal leányoknak valók azok az izgalmak, amelyek engem felfrissítenek.

Pamela fürkésző tekintetet vetett rám, mintha a lelkemben akart volna olvasni.

— Csak emiatt rezzent össze? — kérdezte.

— Természetesen. Hiszen olyan meglepő volt a kijelentése ...

Pamela jéghideg nyugalommal beszélt tovább:

— Mr. Haig, ön sokkal jobban tud uralkodni magán, hogysen ilyen csekélység miatt ...

— Csekélység? — vágtam közbe, mert nem tetszett a vallatása, — ön csekélységnek mondja ezt? Ha tudná, hogy milyen veszedelmek után kívánczik, akkor ön is vizsariadna! Mit gondol ...

— Arra gondolok, — szakított félbe — amire ön ...

Néhány pillanatig farkasszemet néztünk egymással. Teringettét, ez a leány a vesémbé lát. Elmosolyodtam s meleg hangon igyekeztem megnyugtatni őt.

— Semmiféle különösebb dologra nem gondolok most, — mondtam — s biztosítom önt, hogyha a lelkemben akar olvasni, akkor hiába fáradsz.

Pamela hirtelen fordított egyet a vallatási módszerén.

— Ugy tagad, — mondta kedves mosollyal — mint egy konok rablógyilkos.

— Pompás hasonlatai vannak, — nevettem fel — de szívesen fogadom, mert ha én konok rablógyilkos vagyok, akkor ön a legszebb vizsgálóbíró, vagy rendőrfőnök ezen a nagy világon.

— Több komolyságot kérek! — jelentette ki enni-
való bosszankodással a szép Pamela. — Nem vagyok már gyermek.

— Nem, Istenemre, hogy nem az! De a gondolatai néha egészen gyermekiek.

Igy évödtünk egymással egy darabig, míg végre megpillantottam Phileast. Éppen akkor jött be a terembe s szórakozottan üdvözölte vendégeit. Akármennyire igyekezett is, hogy elevennek tűnjék fel, észrevettem, hogy nehezen tudja levertségét titkolni. Az én szememet nem csalhatta meg a viselkedése. Ahogy meglátott, hozzám sietett és melegszeretettel ölelt át.

— Isten hozott, öreg Jimmym! Egy örökkévalóság óta nem láttalak.

— Éppen ideje, hogy megérkeztél, — Pamela felcsapott vizsgálóbírónak és mindenáron rám akar olvasni valamilyen égrekiáltó gonosztságot.

Pamela enni-
való vakmerőséggel mindent letagadott s kijelentette, hogy ma nagyon tréfás kedvemben vagyok. Annyi bókot mondtam, hogy egészen megzavartam őt s most már maga sem érti, mi idézhette elő ezt a jókedvet. Miután ezeket kijelentette, szeretetteljes mosollyal elém nyujtá a kezét és tovalibeggett.

Most már magunkra maradtunk Phileassal. Pillanatnyi halgatás után meg akartam szólalni, amikor Osborne váratlanul így szölt

— Kellemetlen híreket kaptam, amelyek szükségessé teszik, hogy a bányákhoz utazzam.

Elkéstem! ...

(Folytatjuk.)

LOKOMOBIL-, FECSKENDŐ,
KÖTSZERLÁDÁK, SZÁRNY-
SZIVATTYÚK, TÖMLŐK
CSÖVEK, ARMATURÁK
minden üzemszükségleti cikk

VERMOREL - PERMETEZŐK
eredeti francia és hazai gyártmány.
RÉZGÁLIC, RAFFIA, KÉNPOR.

Schvarcz József és Tsa Budapest

Vilmos császár-út 53.

(Alapítva 1884.)

(Cégtulajdonos: Műszaki Unió R.-T.)

Kölsön budapesti és pestkörnyéki házakra. Beküldendő iratok: hiteles kataszteri birtokiv és hiteles telek-könyvi kivonat. Ezenfelül tanácsot adnak mindenféle gazdasági vonatkozásu ügyben.

TRÉFÁK

Válók.

— Ügyvéd ur! Örültség címén akarom megindítani a válópört.

— Hogyan? Hát neje önagsága örült?

— A nőm nem, de én voltam örült, mikor elvettem!

(Beküldte Görbe Gergely Jászfényszaruból.)

A borbélynál.

Megszólal egy vendég:

— Pihentesse csak meg a karját, majd könnyebb lesz.

— Rendkívül kedves; de hogy jutott eszébe?

— A kése *huzta* az eszembe.

(Beküldte Pátkai István Ósiból.)

Töprengés.

Egy leány az udvarlójánál felejtette a kutyáját. Az udvarló kezében a pórázzal, imigyen töpreng:

— Nem tudom, mit akart ezzel. A kutya vigyázzon-e rám, vagy én legyek hüségese, mint a kutya?

(Beküldte Dlarso.)

Gyerekszáj.

— No, Jancsi, mondd meg, melyik állat adja a sonkát?

— A sonkát? ... A sonkát? ... Hát persze! A hentes.

(Beküldte Urbán Miklósné Jászapátiból.)

Jó üzlet.

Kereskedő: Mikor fizeti ki már az adósságát?

Vevő: Kérem, otthon felejtettem a pénztárcámat.

Kereskedő: Maga mindig akkor felejté otthon a pénztárcáját, mikor fizetni kell.

Vevő: De mikor venni kell, akkor is.

(Beküldte Valent György Cinkotáról.)

Tudja a módját.

Nagyságos asszony: Hallja, örvezető, többé meg ne lássam a konyhában a Julis körül!

Szakaszvezető: Igenis, kezét csókolom, máskor leoltom a lámpát.

(Beküldte ifj. Borics László Jászberényfelsőmezőtanyáról.)

Öszintén.

Szabó: Nem csinálhatok magának addig ruhát, míg az előbbi ki nem fizette.

Rendelő (méltatlankodva): De kérem, én addig igazán nem várhatok.

(Beküldte Kovács Pál Rédiéről.)

Jó tanács.

A világháboruban katonának vonult be egy szegény özvegy fia. Az öreg néni levelet kap a fiától X. városból, melyben kéri, tudassa hogyléte felől. Az anyóka megíratta a levelet az egyik okosabb szomszédasszonnyal és csaknem későn vették észre, hogy címezni is kell. A város nevét megtalálták a fiu levelén, de az utcát, számot nem.

— Mit csináljunk? — töpreng az anyóka.

— Mást nem, — feleli az okos szomszéd, — mint beleírjuk, hogy menjen el a postára a levélért, mert nem tudjuk, hol van kvártélyon.

(Beküldte ifj. Császár Ignác Császártöltésről.)

A jó szív áldozata.

— Tudja, hogy mitől siketült meg az öreg hölgy?

— Nos?

— Attól, hogy annak idején mindenkit meghallgatott.

(Beküldte Weszely Mihály Cserháthalápról.)

Az orvosnál.

Elmegy a férj az orvoshoz és elpanaszolja, hogy a felesége mindig civakodik, ajánljon ellene valamit. A doktor erre leken a férjnek három csattanós pofont, azzal a megjegyzéssel, hogy ilyet adjon neki. Hazamegy a férj és mikor az asszony kezdi a pörlekedést, leken neki jobbról-balról egy-egy hatalmas pofont. A harmadikra már nem került sor, mert az asszony izibe elhallgatott és soha többé civódásra nem nyitotta a száját. Visszamegy hát a férj a doktorhoz. Kérde tőle a doktor:

— Használt-e a szer?

— Használt kérem, de mivel a harmadikra nincsen szükség, visszaadom — és ezzel olyan pofont helyezett el a doktor képére, hogy az menten leszédült a székről.

(Beküldte Székely Mihály Ivánról.)

Savanyu a szőlő.

Két öreg ballag az utcán; szembe jön velük egy fiatal szemtelmespár. Felsőhajt az egyik öreg:

— Hej, de jó volna harmincévesnek lenni!

— Eh! Én annyit se kívánok. Csak — huszonegyet.

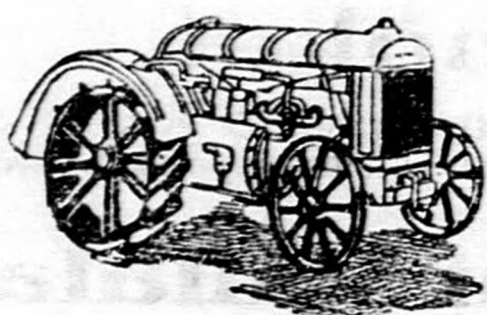
(Beküldte Vida János, Vejtéről.)

A „VASÁRNAP”

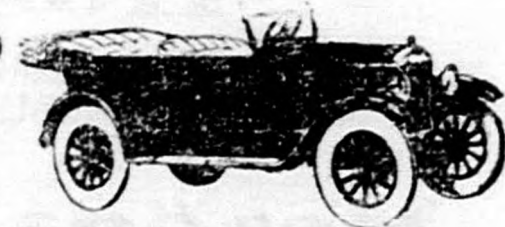
a falusi gazdák érdekeiért harcol!

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. B., Sajókazinc. „Buzahordás” című versét közölni fogjuk. — N. D., Nagyszokoly. „Buza között” című versét a közlendőkhöz soroztuk. Látszik, hogy könnyen versel, de nagyobb gondal írjon. Szívesen fogadjuk máskor is írásait. — Ifj. M. J., Lesenceistván. „Lélek-indulat” című versét közölni fogjuk. — K. S., Nagyacsád. Aratásról írt verse szép, lelkes alkotás. Megérdemelné, hogy leközzöljünk, kár, hogy nagy terjedelme miatt ez lehetetlen. A napilapok sincsenek bőven a helynek s így aligha közölnek. — G. J., „A mi csonka hazánk” című versét nem közölhetjük. Jobban vigyázzon a rímekre. Prózaicikkek nem mond semmi különösebbet. Lelkes írás, de ezt már sokszor megírták. — Ifj. Ó. S., Csánig. „A nyár” című versét nem közölhetjük. Utánérzés, nem eredeti alkotás. — L. J., Litke. Kijavított versét közölni fogjuk. — K. Sch. E., Békés. „Falunkból” című verse művészi, de a mi olvasóink nem szeretik az olyan tulságosan modern kifejezéseket, szóösszetételeket, aminőkkel költeménye tele van. Szíveskedjék olyan verseket küldeni, amelyek közelebb állnak a népdalhoz, mint a modern városi költészethez. — K. I., Györság. Versét közölni fogjuk. — N. F. E., Cserhátszentiván. „Könyvem lapján” című versét közölni fogjuk. — Ifj. Cs. I., Mezőtárkány. „Üzenet” című versét közölni fogjuk. — V. M., Nagygenes. Versét nem közölhetjük. Nagyon elsiette, pedig a versírás nagy gondot kíván. — Hófehér galamb, Vezseny. Verseiből többet közölni fogunk. Örömmel látjuk igen szép fejlődését. De miért ne a neve alatt közöljük a verseket? A választott álnév nőies, nem férfihoz illő. Engedje meg, hogy saját nevével közölhesse verseit, amelyek miatt igazán nincs oka restelkedni. — K. I., Kisujszállás. Közlünk belőlük. — N. F. E., Cserhátszentiván. Ezt a szép szöveget tartalmazó rejtvényt örömmel közöljük. — S. I., Szentetornya. Közlünk belőlük. — Cs. S., Tiszaladány. Több jó van köztük. — P. J., Liszó. Sor kerül rájuk. — Ifj. B. I., Szekszárd. A rejtvények is, a tréfák is jók. — P. I., Székesfehérvár. Válogatunk belőlük. — B. J., Mezőberény. Közlünk belőlük. — B. S., Geszt. Pótló-rejtvénye jó.

1910 óta **Ford** KÉPVISELŐ
HAHN ARTHUR és TÁRSAI

Fiók: **Székesfehérvár** Budapest, Kossuth Lajos-utca 12. sz.
Magyar Király-szálló épület.

Sürgőnycim: Hanco Budapest
Kérje 2. sz. prospektusunkat

FORDSON traktorokban

és hozzávaló alkatrészekben megfelelő nagy raktárral rendelkezünk. — **Tudunk azonnal szállítani.**

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Julius 8-án, vasárnap.

Allat- és kirakodóvásár: Alberti, Jászdózsá, Mezőberény.
— Kirakodóvásár: Csépa.

Julius 9-én, hétfőn.

Allat- és kirakodóvásár: Bonyhád, Dombrád, Eger, Fehérgyarmat, Felsőseged (sertésvásár bizonytalan), Karcag, Lajosmizse, Somlóvásárhely (sertésvásár bizonytalan), Vörs (sertésvásár bizonytalan), Zalabaksa (sertésvásár bizonytalan).

Julius 10-én, kedden.

Allat- és kirakodóvásár: Gáva, Tiszaluc. — Kirakodóvásár: Eger.

Julius 11-én, szerdán.

Allat- és kirakodóvásár: Abaujszántó, Balatonfüred, Mány.

Julius 12-én, csütörtökön.

Allat- és kirakodóvásár: Edelény, Hajduhadház. — Állatvásár: Mezőkövesd.

Julius 13-án, pénteken.

Allat- és kirakodóvásár: Csenger, Dióviszló, Gyula, Ostffyasszonyfa, Zalaszentgrót (sertésvásár bizonytalan).

Julius 14-én, szombaton.

Állatvásár: Gyula, Hódmezővásárhely.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak július hó 2-án.)

Gabonatözsde. Készáru: Buza 76 kg.-os tiszavidéki 31.90—32.10, felsőtiszai 31.80—31.95, fejmegyei, egyéb dunántúli, pestvidéki és bácskai 31.50—31.65, 77 kg.-os tiszavidéki 32.20—32.40, felsőtiszai 32.05—32.35, fejmegyei, egyéb dunántúli, pestvidéki és bácskai 31.75—31.95, 78 kg.-os tiszavidéki 32.60—32.75, felsőtiszai 32.45—32.60, fejmegyei, egyéb dunántúli, pestvidéki és bácskai 32.10—32.25, 79 kg.-os tiszavidéki 32.90—33.05, felsőtiszai 32.75—32.90, fejmegyei, egyéb dunántúli, pestvidéki és bácskai 33.15—33.30, felsőtiszai 33.00—33.10, fejmegyei, egyéb dunántúli, pestvidéki és bácskai 32.60—32.70. Rozs pestvidéki 28.75—29.25, más 28.75—29.25. Árpa, elsőrendű, új 24.75—25.00. Zab, elsőrendű 33.90—34.40, középmin. 33.20—33.60. Tengeri tiszántúli 29.70—30.00, egyéb 28.75—29.00. Korpa 23.75—24.00. Buza (új) 77 kg.-os tiszai 29.80—29.95, felsőtiszai 29.70—29.85, egyéb származású 29.55—29.75. Rozs (új) pestvidéki 25.60—25.70, más 25.50—25.60 pengő métermázsánként. — Határidőpiac: Buza októberre 29.82—29.84, márciusra 31.84—31.86. Rozs októberre 25.36—25.38, márciusra 27.12—27.14. Tengeri júliusra 28.84—28.90, májusra 24.80—24.84 pengő métermázsánként.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadara 58—64, duplanullás finom tészta 52—54, nullás 52—54, kettős főző 50—52, négyes kenyérliszt 48—50, hatos 44—48, nullás rozsliszt 52 fillér kilogrammonként.

Vetőmagvak. Bab, fehér 45—46, bab, tarka 32—34, bab, fűrj 48—50, biborhere irányár 110—120, csillagfűrj 25—26, csibehur 35—40, cukorcirok 34—36, kendermag technikai célokra 40—42, köles, fehér, vetési célokra 45—50, köles, piros, vetési célokra 32—34, köles, szürke, vetési célokra 32—34, lenmag 48—50, mák, étkezési célokra 95—100, muhar 52—56, mustár 45—50, pohánka 30—32 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, elsőrendű, új 10.80—12.50, réti széna, másodrendű, új 7—10.50, réti széna, harmadrendű, csomagolásra 5—6, lucernaszéna 11—16, lóhereszéna 12.50—12.50, baltacim 12—12, zabosbükkyönyszéna 9—12.50, nyulszapuka 9.40—9.40, zöld árpa és bükkyöny 11—11, alomszalma, elsőrendű 5—5.60, másodrendű 4—4.50 pengő métermázsánként.

Abaktakarmánypiac. Árpakorpa 25, buzakorpa 22, buzakorpa 24.50, buzatakarmanyliszt 27.50, gabonamoslék szárítva 28.50, konkolydara 23.50, köleshéj darálva 13.50, lenmagpogácsa 32.50, napraforgópogácsa 29, repcepogácsa 25, répaszelet, szárított 18.50, rozskorpa 22, rozskorpa 24.50, rozstakarmanyliszt 27, szójababpogácsa 36, tökmagpogácsa 30 pengő métermázsánként.

Burgonya. Nagyban árak: Ó-burgonyában a felhozatal megszűnt. Új rózsaburgonya 16—18 filléres kg.-kénti áron került eladásra vagon-telekben.

Szurómarhavásár. Élő borjú: Belföldi szopós, elsőrendű 1.30—1.42, kivételesen 1.46, másodrendű 1.16—1.24 pengő kg.-ként élősulyban.

Tenyészmarhák és jármosökrök. Elsőrendű belföldi jármosökrök (tarka) 0.94—1, elsőrendű belföldi jármosökrök (fehér) 0.98—1.08, 1½—2 éves üszök 0.96—1.15, 1½—2 éves tinók 0.92—0.98, friss fejőstehen, fiatal 1.28—1.40 pengő kg.-ként élősulyban.

Vágómarhavásár. Ökör, legjobb minőség 98—1.16 pengőig, kisebb 1.20, középminőség 74—96, gyengébb 57—72 pengőig. Bika, legjobb 98—1.08 pengő, kisebb 1.12, közép 84—96, gyengébb 76—82 fillér. Tehén, legjobb minőség 95—1.12, kisebb 1.16, középminőség 70—94, gyengébb 52—68 fillér. Növendékmárha 72—1.02, kicsontozni való 42—50 fillér kilogrammonként élősulyban.

Gyapju. A belföldi piac is üzletelen; újabb árki alakulást a július 15-én meginduló gyapjuaukciótól várnak. Névleges gyapjuárak: falusi gyapju 2.60—2.70, uradalmi gyapju 2.80—3 pengő kilogrammonként.

Sertésvásár. Könnyű sertés 1.48—1.50, középminőség 1.56—1.58, nehéz sertés 1.60—1.62 pengő kilogrammonként élősulyban.

Lóvásár. Jobbminőségű lovak: csikó 11—100, könnyebb kocsiló (hintós és jukker stb.) 800, igás kocsiló (nehéz, nyugati fajta) 300—720, igás kocsiló (könnyű, nyugati fajta) 210—550. Alárendelt minőségű lovak 20—275. Vágólovak 15—200 pengő darabonként.

Husvásár. Marhahús: Vesepecsenye, tisztított 480—600, rostélyos, vastaghátszin, felsál, fehérpecsenye, gömbölyű felsál 200—300, fartő, hátszin, csontos oldalas, tarja, szegye 140—280, gulyásnak való 120—200 fillér kilogrammonként. — Borjúhús: Comb, felszeletelve 340—480, sütnivaló 200—360, pörköltnek való 160—240 fillér kilogrammonként. — Juh- és bárányhús: Juhcomb 180—240, gerinc, lapocka 140—220, pörköltnek való 140—220 fillér kilogrammonként. — Sertéshús: Friss karaj 320—400, comb, tarja, lapocka 260—300, friss oldalas 200—260, kocsonyának való 80—120, füstölt karaj, tarja, lapocka, oldalas 220—400, olvasztani való szalonna 180—210, sózott kenyérszalonna 210—240, füstölt 210—260, hárj 220—240, zsíros tepertő 200—240, sertésszír 200—228 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyúk 250—450, csirke 100—400, ruca 250—400, ruca újdonság 225—400, lud 400—600, pulyka 300—400 fillér darabonként. — Leölt állatok: Tyúk 220—280, csirke 280—500, hizott ruca 230—300, kövér lud 230—300, újdonság 230—300, hizott pulyka 200—220, ludmáj 500—1000, hárj 280—360, ludaprólék 150—220 fillér kilogrammonként. — Tojás: Friss teatojás 10—12, főző 8—10 fillér darabonként.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Harsa 500—600, csuka 230—360, kárász 160—220, compó 200—260 fillér kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljes tej 34—41, lefölözött 14—16, joghurt 88—155, tejszín 320—360, tejföl 160—200 fillér literenként, centrifugált teavaj tömbben 540—600, 10 dkg.-os csomagolásban 600—700, főzővaj 480—540, szedett vidéki vaj 480—500, juhvaj 400—500, tehénturó 100—110, sovány tehénturó 70—80, juhturó 300—360, kevertturó 200—340, hazai ementáli sajt 480—600, trappista 280—400 fillér kilogrammonként.

Száraz főzelék és száraz tészta. A nyílt piacokon: Lencse 80—100, hántolt egész borsó 70—150, feles 60—130, fehér aprószemű bab 44—60, nagyszemű 52—80, színes 46—80, finom árpakása 80—100, durva 60—72, tojásos tarhonya 120—140 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacokon: Sárgarépa zöldjével, csomója 3—30, petrezselyem 3—26, zeller darabja 4—10, kalarabé zöldjével, darabja 2—10, karfiol kilogrammja 40—120, vöröshagyma zöldjével, csomója 3—6, fokhagyma ujdonság, zöldjével 4—10, fokhagyma kilogrammja 40—50, nyári fejeskáposzta ujdonság 36—120, savanyított káposzta 80—160, kelkáposzta 30—80, fejessaláta darabja 2—8, kötött saláta 6—12, torma kilogrammja 40—180, ujbungonya 20—48, bungonya közönséges 14—22, tömör csiperkegomba 300—400, ehető tinórugomba 300—350, székfugomba 200—400, éti vargánya 200—400, hónapos retek csomója 4—20, jánosnap 3—12, ugorka ujdonság kilogrammja 30—100, ecetes ugorka 100—140, vizes 80, jánosnap retek kilogrammja 12—16, apró, hegyes zöldpaprika darabja 8—16, töltött való 16—36, savanyított zöldpaprika kilogrammja 100—160, tök ujdonság 40—100, paradicsom ujdonság 250—300, zöldbab ujdonság 100—200, hüvelyes zöldborsó 10—30, zöldborsó kifejtett 50—120, spárga 20—120, sóska 30—50, tisztított paraj 24—40, gyökerez 16—20 fillér kilogrammonként, főzött paradicsom literje 80—100 fillér literenként.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Ropogós cseresznye 70—180, lágy 30—100, nagyszemű meggy 40—100, erdei szamóca 200—400, nemesített kerti eper 40—120, ananász-eper 100—150, ribizli 50—140, köszméte 40—80, keményhéjú dió 120—140, dióbél 360—560, mogyoróbél 300—400, mandula 500—800, aszaltszilva 72—160, szilvaiz 136—180, gyümölcsiz 160—300 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édesnemes paprika 480—560, félédes gulyás 400—480, rózsza 300—400, erős 200—320, kereskedelmi 180—220, kék mák 120—140, közönséges 100—120, pergetett méz 240—260, házi szinszappan 140—180, közönséges 96—128 fillér kilogrammonként.

Paprikapiac. Termelői árak Szegeden: Csövespaprika füzerekenként 3.30—5, édesnemes paprika kg.-ként 2.60—3, félédes paprika kg.-ként 1.60—2.08, elsőrendű paprika kg.-ként 1.20—1.40, másodrendű paprika kg.-ként 0.52—0.72, harmadrendű paprika kg.-ként 0.24—0.42 pengő. — **Kalocsán:** Édesnemes paprika kg.-ként 2.16—2.30, rózsapaprika kg.-ként 1.10—1.40, másodrendű paprika kg.-ként 0.50—0.80, harmadrendű paprika kg.-ként 0.35—0.50, válogatott csövespaprika füzérben kg.-ként 1—1.10 pengő.

Fapiac. Fenyőfában mintegy kétpengős köbméterenkénti drágulás következett be az erdélyi termelők áremelése folytán. A fogyasztókkal való forgalomban válogatott lucanyag 126—134, elsőosztályú áru 24 milliméteres alapon 122—132, másodosztályú deszka 102—107, harmadosztályú áru 86—90, hosszú lécs 90, lucfenyőlécs 96—98, faragottia alapára 68—72 pengő köbméterenként, fűrészelt fa 6 méterig 76—82 pengő, rud 8 cm. vastag 50—56, 10 cm. vastag 66—74 fillér folyóköbméterenként. — **Tüzifa:** Száraz erdélyi bükkhasábfá 230—250 pengő, szlovenszki tűzifa 1250—1280 cK, jugoszláv tűzifa 2250—2500 dinár vagononként a magyar határon. A belföldi száraz bükkhasábfá 220—240, vegyes szárazhasábfá 210—230, dorong 195—200, 1 éves fa 185—225 pengő 10.000 kilogrammonként a feladóállomáson.

Borpiac. Kadarka bor 3.80—4.50 pengő, zöldfehér áru 4—5 pengő, édeskés, magasfoku urasági tételekért 5.50—6 pengőt fizetnek Malligand- és hektoliter-fokonként a termelőállomáson.

Pálinka. Gyümölcspálinkafélékben a kínálat valamivel élénkebb volt és törköly 4.60—4.80, szilvórium 5.50—5.75, borpárlat 6.40—6.70 pengőig kelt el a termelőállomáson 10.000 literfokonként, hozzáadva két százalékos forgalmi adót.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára július hó 2-án. Az első szám azt az összeget jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni akkor, ha idegen pénzt vásárolunk. — **Egy pengőnél többre kerül egy darab:** Angol font 27.92 (28.07); dollár 5.70 (5.72); hollandi forint 2.30 (2.31); német márká 1.36 (1.37); svájci frank 1.10 (1.11) pengő. — **Egy pengőnél kevesebbre kerül egy darab:** Csehszlovákia 16.97 (17.05); szerb dinár 10 (10.08); francia frank 22.75 (22.95); lengyel zloty 64.10 (64.40); román lei 3.48 (3.53); olasz lira 33.30 (30.50); osztrák schilling 80.70 (81.05) fillér.

Arany- és ezüstpénzek. Huszszekeres arany 23.20 (23.40); ezüst egykoronás 0.42 (0.44); régi ezüstforintos 1.13 (1.16); ezüst ötkoronas 2.20 (2.30) pengő darabonként.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL.
KIADJA: OSÁZY ÉS TÁRSA LAPKIADÓVÁLLALATA.

Patkány-, egérirtó „RATINOL“

sváb, rusznai-, csótány-
irtószer,

iztos ha-ásu irtószer, gyö-
keresen irt. Más állatra
emberre ártalmatlan. Napi árban utánvétellel szállítja

Ratinol Laboratorium, Budapest

VII., Murányi-utca 36. szám.

RUHÁZATI SZÜKSÉGLETÉT

legelőnyösebben a

„HANGYA“

vidéki szövetkezeteiben
szerezhető be!

★

Tartalékpénzek legelőnyösebben mint
árulólég v. központnál
folyószámla-**HANGYA** gyümölcsöz-
betétek a tethek!

A világot 32 év óta THE CHAMPION uraló eredeti angol

kerékpárokat mé-
lyen leszállítva, havi
20—30 P részletre,
kerékpár alkatrésze-
ket, lámpa, nyereg-
lánc, pedálokat
nagybani gyári
áron szállítunk.

Külső gumi 680 Pengőtől belső gumi 210 P-től.
Gyermekek biciklik olcsón kaphatók.
Láng Jakab és Fia kerékpár-kereskedők,
Budapest, József-körút 41. Ingyen küldi a
700 képes árjegyzékét. Alapítva 1869.

A legelőkérdés és annak fontossága

Irta: Dr. Piukovich József
Pestvármegye tb. főszolgabírája.

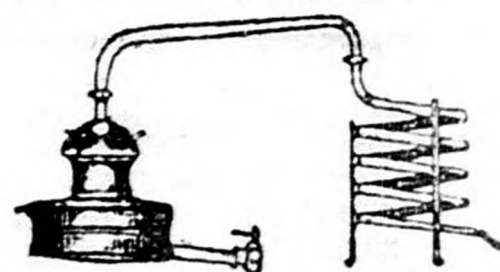
Ára 8 pengő

Ez a rendkívül becses mű azt az utat igyekszik
megkeresni, amelyen a nagyjelentőségű kérdés
a szükséges orvoslást megtalálhatja és az any-
nyira fontos legelőkérdésnek javulását ked-
vezőbb körülmények közé öhajítja hozni. Kapható
A VASÁRNAP könyvosztályánál, Budapest, Ó-u. 10.

Szövetkezeteink figyelmébe!

Elsőrendű színbőrből készült férfi-, női- és gyermekcipők,
box- és sevrőbőrből, továbbá munkásbakkancsok a legjobb
minőségben a legjutányosabb napiárakon szerezhetők be a

„HANGYA“ ruházati és diszműárusztályánál.

MÁTHÉ ANDRÁS

vörösrézüzem gyára. Újpest, Károly-u. 17.

Legmodernebb pálinkafőző készülékek rak-
tára. Telefon: Újpest 28. szám. Nyugatitól
B. villamossal.

Kérjen árajánlatot

Gyűjtsünk előfizetőket
a „Vasárnap“ számára!

Ekék, ekealkatrészek,

boronák, kapálókék, fűkaszálók

marokrakó és kévekötdő aratógépek,
lógereblyék, kézi-járgányosok,
motoros- és gőzcséplőkészletek,
szecskavágók, répvágók, darálók,
morzsolók s minden egyéb gazda-
sági gép és szerszám a

„HANGYA“ mezőgazdasági
géposztályánál
szerezhetők be legjutányosabban.

Szakorvosi

rendelő vér- és nemi-
betegség részére. Ezüst
salvarsan-oltás
Rendelés egész nap.

VII., Rákóczi-út 32. sz., I. em. 1. (Rákussal szemben.)

Kölcsönt óhajtó fordulatnak közvetlenül

Agrária Részvénytársasághoz Budapest, Erzsébet-körút 2. Tel. J. 418-79
Sürgősen kihelyezünk birtokra, házakra néhány milliárd amorfizációs kölcsönt 7 1/2 százalékos típus-
ban készpénzben is. Amerikai bankkölcsönt bekebelezési illetékmentesen kötelezvényre kaphatnak
rövidebb vagy hosszabb időre kisbirtokosok is. Kölcsönt ajánlókat jutalékban részesítünk.

EUROPA IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (IGAZGATÓ SCHMIDEK TIBOR Dr.), BUDAPEST, Ó-UTCA 12.